

Pääallystö- lehti

4/2024 JOULUKUU

Edunvalvonta on joukkuepeliä

11 >

Merivoimissa ollaan
tyytyväisiä Nato-vuoteen

24 >

Tutustumiskäynti
rajalla

28 >

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIES 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATAJA

94. vuosikerta
ilmestyy 4 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLLYSTÖLEHTI 2025

aineisto- ja ilmestymispäivät

Numero	Aineisto	Ilmestyy
1	19.2.	14.3.
2	14.5.	6.6.
3	17.9.	10.10.
4	19.11.	12.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimittajalle tai toimitussihteerille alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Evp-sivuille tulevan aineiston osalta yhteys ennakkoon Markku Virtaseen. Toimitus päättää julkaisukynnyksestä. Kirjoittajat vastaavat omista kirjoituksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 0299 500 798
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Jaakko Levä
Puh. 040 301 9290
jaakko.leva@paallystoliitto.fi

Mika Avelin
Puh. 040 301 9292
mika.avelin@paallystoliitto.fi

Toni Rinta
toni.rinta@paallystoliitto.fi

Ilkka Siiri
ilkka.siiri@paallystoliitto.fi

Michael Kajander
michael.kajander@paallystoliitto.fi

OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Osoitelähde: Päällystöliiton
jäsenrekisteri

SISÄLTÖ

- 9 ■ PÄÄTOIMITTAJALTA
13 ■ SANAN SÄILÄ
14 ■ PÄÄLUOTTAMUSMIEHET
16 ■ RAJA
18 ■ JÄRJESTÖSIHTEERI
19 ■ JÄRJESTÖPÄÄLLIKKÖ
33 ■ LIIKUNTA
34 ■ EVP

Foto Bakery Oy

Vuoden
opistoupseeri
s. 22

- 8 Pääkirjoitus
10 Ajankohtaista hallinnosta
20 Edustajakokouksen satoa
32 Lyhyesti

Kansi: Tasavallan presidentti Alexander Stubb tarkasti Maavoimat Rovaniemellä 18. marraskuuta. Kuva: Tasavallan presidentin kanslia.

PÄÄLLYSTÖLIITTO RY

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290
• Toimisto avoinna arkisin 9–15. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen 040 301 9291.
Järjestöpäällikkö Mika Avelin 040 301 9292. Järjestösihteerit Jaakko Levä 040 301 9290
Päáluottamusmiehet Marko Jalkanen 0299 500 798, Jukka Mäkinen 050 594 4613.

LAKIASIANNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi
(Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Tasavallan presidentin tervehdys

Elämme maailmanpolitiikassa historiallisessa murroksessa. Venäjän hyökkäys Ukrainaan herätti Suomen kansakuntana siihen, että meidän on varmistettava maamme turvallisuus parhain mahdollisin tavoin. Nato-jäsenyys on tänä päivänä keskeinen osa puolustusratkaisuumme ja integraatiomme Naton rakenteisiin etenee hyvää vauhtia.

Puolustusvoimamme ovat saaneet kiitosta läntisiltä liittolaisiltamme. Meihin voi luottaa ja täällä vierailevat liittolaisjoukot näkevät, miten Suomessa asiat hoidetaan esimerkillisesti. Lisäksi suomalainen kokonaisturvallisuusajattelu on nyt maailmalla kysyttyä tavaraa. Korkeasta varautumisesta ja ennakoinnista kuuluu kiitos osaltaan teille.

Tehtävänne ovat moninaiset. Niin myös työpäivänne. Palvelette maalla, merellä ja ilmassa. Ajoittain myös kellonajasta ja säästä riippumatta niin puolustusvoimissa kuin Rajavartiolaitoksessa. Vaalitte perinteitä, mutta rohkenette katsoa myös tulevaisuuteen, jossa jokaiselta turvallisuuden ammattilaiselta vaaditaan yhä moninaisempaa osaamista teknologian kehittyessä. Sanalla sanoen olette vastuun kantajia ja turvallisuuden tuottajia.

Haluan kiittää kaikkia teitä Päälystöliiton jäseniä työstänne turvallisemman Suomen puolesta. Se jos jokin on merkityksellistä työtä. Toivotan Päälystöllitelle menestyksestä juhluvuotta ja kaikkea hyvää tulevaan.

Alexander Stubb
Tasavallan presidentti

Päälystöliitto 95 vuotta

Puolustusvoimain komentajan tervehdys

Hyvät Päälystöliiton jäsenet

Turvallisuusympäristömme muutos vaatii meiltä aktiivista otetta, kykyä reagoida muuttuviin olosuhteisiin sekä myös sopeutumista uusiin tilanteisiin. Ukrainan sotatapahtumat ja kriisi Lähi-idässä ovat konkreettisesti näyttäneet suuntaa, johon taistelukentän välineet ja toimintatavat ovat kehittymässä. Näistä on otettava opiksi Suomen olosuhteisiin suhteutetulla ja meille sopivalla tavalla. Taistelukentän murros ja järjestelmien nopea kehitys edellyttävät syvällistä sotataidollista ja teknistä ymmärrystä sekä osaamista. Merkittävimpiä tekijöitä ovat kuitenkin edelleen sotilaiden taito ja tahto.

Maanpuolustustahto ja sotilaiden osaaminen eivät synny itsestään. Niiden eteen on ponnisteltava. 95. toimintavuottaan juhlistavan Päälystöliiton ja sen edeltäjien jäsenillä on ollut erityinen vastuu suomalaisten sotilaiden taidon ja tahdon kasvattajina. Kaikilla varusmiesikäluokilla on omakohtainen kokemus kanta-aliupseereiden, toimiupseereiden tai opistoupseereiden korkeasta ammattitaidosta kouluttajina ja perusyksiköiden vääpeleinä, unohtamatta lukuisia muita tehtäviä Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa.

Naton jäsenenä olemme osoittaneet valmiuttamme ja yhteistoimintakykyämme muun muassa harjoitustoiminnalla sekä osallistumalla liittokunnan rauhan ajan toimintaan. Toimintamme on ollut entistä kansainvälisempää maalla, merellä ja ilmassa. Opistoupseereilla on edelleen merkittävä asema sotilaallisesti liittoutuneen Suomen puolustuskyvyn ylläpitämisessä ja kehittämisessä edetessämme kohti 2030-lukua.

Kiitän Päälystöliittoa maamme puolustuksen ja suomalaisten korkean maanpuolustustahdon eteen tekemästänne arvokkaasta työstä. Päälystöliiton aktiiveille toivotan menestystä edunvalvontatehtäviinne, ja toivon poikkeuksellisen hedelmällisen sekä avoimen yhteistyön jatkumista myös tulevaisuudessa. Toivotan Päälystöliiton jäsenille ja lukijoille menestystä tehtävissänne.

Puolustusvoimain komentaja
Kenraali Janne Jaakkola

Päällystöliitto 95 vuotta

Rajavartiolaitoksen päällikön tervehdys

Hyvät Päällystölehdien lukijat

Turvallisuusympäristömme on ollut historiallisessa murroksessa. Valtakunnan rajoilla tämä muutos näkyy tällä hetkellä hyvin konkreettisesti suljettuina rajanylityspaikkoina, rakentuvana itärajan esteaitana ja tehostuneena valvontana.

Vaikka perusta onkin ollut hyvässä kunnossa, muutokset toimintaympäristössä ovat väistämättä merkinneet myös rajaturvallisuuden toimintatapojen ja välineiden aktiivista päivittämistä. Rajavartiolaitoksen toimintaedellytyksiä on lähiaikoina parannettu säädöksiä kehittämällä, uutta suorituskykyistä tekniikkaa monipuolisesti hyödyntämällä sekä laajasti henkilöstöä kouluttamalla. Kykymme vastata turvallisuustilanteen nopeisiin muutoksiin maa- ja merirajoillamme on tällä hetkellä erittäin hyvällä tasolla.

Rajavartiolaitoksen toimintakyky kasvaa myös pidemmällä aikavälillä useiden yhtäaikaisten strategisten hankkeidemme myötä. Ulkovartiolaivat, valvontalentokoneet, operatiiviset johtamisjärjestelmät, kiinteistöt ja monet arjen työvälineet uusitaan suunnitelmallisesti kuluvan vuosikymmenen aikana. Lopputulemana suorituskykymme on maalla, merellä ja ilmassa nousemassa lähivuosina aivan uudelle tasolle.

Taloudessa yllämme on kuitenkin synkkiä pilviä. Aikaisemmista sopeuttamistoimista syntyneet perusrahoituksen vajeet, kustannustason nousu, entistä suorituskykyisemmän kaluston ylläpito ja käyttö sekä valtion keskitettyjen palveluiden kohonneet kustannukset edellyttävät Rajavartiolaitokselta merkittäviä sopeuttamistoimia. Niitä tehdään suunnitelmallisesti noin 21 miljoonan euron edestä jo vuoden 2025 aikana. Turvallisuuksien huomioiden aika ei toki voisi olla huonompi. Sopeuttaminen pyritään toteuttamaan operatiivista toimintaa ja valmiutta vaarantamatta, mutta silti toimet väistämättä vaikuttavat kaikilla Rajavartiolaitoksen tehtäväalueilla ja kaluston ylläpidossa sekä hankinnoissa. Myös henkilötyövuosien määrää on laskettava seuraavina vuosina noin sadalla alaspäin. Tämän pyrimme toteuttamaan eläköitymisiä ja määräaikaisuuksien päättymistä hyödyntäen.

Hyvät Päällystöliiton toimihenkilöt ja jäsenistö

Päällystöliiton Viipurin vanhasta linnasta vuonna 1929 alkanut taival on jatkunut katkeamattomana jo kunnioitettavat 95 vuotta. Päällystöliitto tunnetaan Rajavartiolaitoksessa rakentavasta ja asialinjaisesta vuorovaikutuksestaan. Tämä näkyy niin neuvottelutoiminnassa, yhteistoimintalautakuntien työskentelyssä kuin työturvallisuustoiminnassakin. Päällystöliiton yhteistyöasennetta voi hyvin perustein kuvata paitsi ammattimaiseksi, myös edistykselliseksi ja esimerkilliseksi.

Rajavartiolaitoksessa palvelevat opistoupseerit muodostavat vahvan rungon maalla, merellä ja ilmassa toimivien yksiköiden ja esikuntien henkilöstöön kouluttajina, opettajina, alusten ja työyksiköiden päällystönä sekä esikuntien asiantuntijoina ja toimialajohtajina. He toimivat myös Rajavartiolaitoksen ja Frontexin vaativissa kansainvälisissä tehtävissä. Opistoupseerikunta edustaa Rajavartiolaitoksen hallintoyksiköissä pysyvyyttä, vahvaa kokemusta ja rautaista ammattitaitoa. On arvokasta, että tämän joukon edunvalvonta on myös kokeneissa käsissä.

Esitän parhaat onnitteluni 95-vuotiaalle
Päällystöliitolle!

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Pasi Kostamovaara'.

Rajavartiolaitoksen päällikkö
Kenraaliluutnantti Pasi Kostamovaara

Kenraali Janne Jaakkola:

Meillä pitää olla valmius reagoida nopeaan turvallisuustilanteen muutokseen

Teksti ja kuva: Juha Susi

Puolustusvoimain komentaja, kenraali Janne Jaakkola esitti arvionsa sotilaallisen konfliktin leviämisen mahdollisuudesta Euroopassa Maanpuolustuskurssin avajaispuheessaan. Hän rauhoittelee, ettei Suomeen kohdistu välitöntä sotilaallista uhkaa.

- Iso kuva vaatii paljon tarkkaavaisuutta ja seurantaa. Ukrainan sodan myötä näyttää, että standardiksi on palannut pitkäkestoinen ja laajamittainen hyökkäyksen uhka. Ukrainan tilanteen kehityksellä on keskeinen merkitys Euroopan turvallisuudelle.

Tällöin ei pelkästään seurata, mitä Venäjä tekee, vaan mitä toimenpiteitä Euroopassa itse tehdään ja tulee tehdä. Hän viittaa presidentti **Sauli Niinistön** laatimaan raporttiin.

- Se antaa hyvää pontta, on syytä tehdä asialle jotain. Mitä me Euroopassa teemme, vaikuttaa siihen, miten Eurooppa näytetään Venäjälle, erityisesti vahvuuden ja yhtenäisyyden osalta.

Vaikka suora sotilaallista uhkaa ei ole, kohdentuu Suomeen muuta vaikuttamista. Komentaja viittaa laaja-alaiseen tai hybridi-vaikuttamiseen.

- Ukrainan konfliktin leviämistä ei voi sulkea pois. Siihen pitää varautua, ja meillä pitää olla valmius reagoida nopeankin turvallisuustilanteen muutokseen. Liittokunnan jäsenenä teemme tätä arviota yhdessä.

Puolustuksen lähtökohta on kansallinen kyky

Naton Pohjois-Euroopan maavoimien esikunta perustetaan Mikkeliin. Samoin valmistelussa on Naton FLF-joukkojen toiminta Suomessa. Komentaja arvioi näiden merkitystä Puolustusvoimille.

- Natolla ei ole suuressa mittakaavassa omia Naton suorituskykyjä, vaan liittokunnan voima muodostuu kansallisista asevoimista suorituskykyineen. Valmiudesta ja puolustuskyvystä vastaamme me itse. Suomessa tämä lähtee meidän geopoliti-

tisestä asetelmastamme.

Nykyisen turvallisuusympäristön kehityksen mukaisiin uhkakuviin verrattuna Suomen kokoisella maalla on rajalliset resurssit ja voimavarat.

- Tässä korostuu yhteisen puolustuksen merkitys muistaen, että kansallinen kyky on lähtökohta. Suunnitelmia on viety eteenpäin ja nyt nähdään tarkoituksenmukaisena Naton läsnäolo Suomessa. Meillä pitää olla kyky ottaa vastaan ja koordinoida meille kohdennettuja vahvennuksia.

Jaakkola näkee FLF-joukkojen osoittavan liittokunnan halua ja kykyä puolustaa Suomea liittokuntana.

- Tätä ei johdeta Ruotsista, vaikka se toimii kehysvaltiona. Ruotsi vastaa joukon kokoamisesta ja koordinoinnista. Suomi on isäntävaltio ja tämä on osa meidän puolustustamme.

FLF-joukot on tavallaan nopea liittokunnan vaste turvallisuusympäristön mahdollisiin muutoksiin.

- Tällöin meillä on Suomessa liittokunnan monikansallisia joukkoja, jotka ovat täällä harjoitelleet ja tarvittaessa ennakkovaratoinneet tänne materiaalia. Niiden kyky täydentää Suomen kansallista puolustuskykyä on hyvä.

Mikkeliin perustettava Naton maavoimien alaesikunta on normaalioloissa sijoitettuna Maavoimien esikunnan yhteyteen. Sen tehtävä on valmistautua ja koordinoida mahdollisten vahvennusten vastaanotto.

- Mahdollisen kriisin sattuessa tätä elementtiä vahvennetaan Naton ja kansallisen henkilöstöllä. Tarkoituksena on yhdessä suunnitella ja valmistella Pohjolan kansallisten joukkojen ja Naton pohjoiseen osoittamien vahvennusten käyttö. Vastaavaa valmistautumista ja yhteensovittamista tullaan tekemään myös muilla puolustushaaroilla ja toimialoilla.

Vastaanotettavien joukkojen tuen järjestelyiden suunnittelu on iso asia, myös logistisesti.

- Se on Suomessa moniviranomaistehävä.

Ensimmäisistä tehtävistä positiivisia kokemuksia ja maakuva

Suomi osallistui kuluvaan vuoden aikana ensimmäisiin Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin Itämerellä ja Romaniassa. Jaakkola on tyytyväinen saatuihin kokemuksiin.

- Olemme saaneet kollegoilta paljon positiivista palautetta siitä, että Suomi on ollut etupainoisesti toimimassa näin ja halunnut kantaa yhteistä vastuuta rauhanajan puolustuksen tehtävistä. Se on pantu kiitoksella merkiksi.

Sekä Meri- että Ilmavoimat ovat saaneet hyvää oppia.

- Tästä on osoituksena yhteensopivuus ja yhdessä toimiminen eri käytännön tasoina. Samoin saadut kokemukset siitä, miten isäntämaatuki toteutuu.

Komentaja nostaa kolmantena kohtana esiin henkilöstön.

- Henkilöstö, joka osallistui näihin tehtäviin, on ollut tyytyväistä. Vaikka palvelusuhteen ehdoissa on varmasti kehitettävä, niin siitä huolimatta tehtävät koettiin mielekkäiksi.

Tällä hetkellä ensi vuoden tehtävät ovat jo tiedossa. Niihin ei sisälly tehtäviä Maavoimille.

- Maavoimien osalta tilanne on hiukan eri. Käynnissä on kaksi eri kriisinhallintaoperaatiota, joissa toimitaan Naton alaisissa joukoissa (Kosovo ja Irak).

Natossa ollaan perustamassa valmiusjoukkoja, ja niihin osallistuminen on komentajan mukaan eri pohdinnan ja päätöksen paikka.

- Samoin kysymys, pitäisikö Suomen olla osallisena muiden maiden FLF-joukko-

ja. Näen, että tuoreena jäsenenä ja ollessamme valmistelemissa Naton läsnäoloa Suomessa, on hyvä keskittyä nyt tähän tehtävään.

Kokonaisturvallisuuden mallimaa

Suomea pidetään kokonaisturvallisuuden mallimaana. Kysymykseen, nouseeko malli keskusteluissa muiden maiden edustajien kanssa esiin, vastaa komentaja saman tien.

- Joka kerta! Liittolaisia kiinnostaa ensinnäkin, miten olemme ylläpitäneet kansallisen puolustuskykymme tason, erityisesti reservin osalta. Verratessa muihin liittolaismaihin, joissa on ammattiarmeijat ja asevelvollisuudesta on luovuttu, reservin saatavuus on haaste.

Toinen kiinnostava on kokonaisturvallisuuden malli. Vieraita kiinnostaa, miten malli toimii eri viranomais-, yritys- tai jopa yksilötasoilla. Esimerkiksi käyvät meidän paikallispuolustusharjoituksemme, joissa tätä eri viranomaisten yhteistyötä harjoitetaan.

-Olen muistuttanut tapaamiani henkilöitä, ettei kyseessä ole vain malli, jossa Helsingissä laaditaan asiakirjoja, vaan se menee aina käytännön tekemiseksi, suunnitteluksi ja harjoitteluksi. Tavallaan turvallisuusklustereiksi, joissa paikallisesti katsotaan, kuinka näitä asioita hoidetaan, jos jotain ikävää tapahtuu.

Kolmantena kiinnostuksen kohteena komentaja mainitsee meidän korkean teknologiamme tason ja innovatiivisuuden.

- Se säteilee resilienssiin. Meillä on osamista ja tuotantokykyä myös huoltovarmuuden näkökulmasta.

Puolustuselonteolla kohti 2030-lukua

Puolustusselonteko on valmisteilla, ja se saataneen vielä eduskunnan käsittelyyn tänä vuonna. Selonteko tulee linjaamaan Suomen puolustuksen kehittämistä 2030-luvulle siirryttäessä. Komentaja arvioi, että työtä tulee olemaan ja paljon.

- Kyseessä on ensimmäinen Nato-selonteko. Isoin kysymys tulee olemaan yhteensovittaminen ja integrointi yhteiseen puolustukseemme. Tämä on selonteon puolustuspolitiikan puolta.

Puolustuksen kehittämisessä näkyy toimintaympäristön muutoksen vaatimukset puolustukselle. Tämä näkyy varmasti myös selonteon resurssikirjauksissa.

- Miten me tasapainotamme tulevaisuudessa investoinnit, toiminnan ja henkilöstön. Nyt budjetti on investointipainotteinen,

johtuen esimerkiksi F-35-kalustosta. Kohti 2030-lukua mentäessä tämä tasapainotuu. Mikään osatekijä ei saa jäädä jälkeen.

Rahoituksesta keskusteltaessa nousee esiin valtion taloudellinen tilanne nykyisestä turvallisuusympäristön kehityksessä.

- Tämä tulee olemaan haastavaa.

Jaakkola tarkastelee seuraavalle vuosikymmenelle siirtymistä sotilaallisesta näkökulmasta.

-Meillä on tulossa paljon uutta suorituskykyä F-35-monitoimihävittäjien ja korvettien lisäksi. Niiden integrointi puolustusjärjestelmäämme on keskeinen tehtävä lähivuosina. Samanaikaisesti jatketaan maapuolustuksen uudistamista, jossa on 2030-luvulla mittavat hankinnat edessä. Kaiken kaikkiaan kyseessä on iso suunnittelutehtäviä.

Henkilöstön rooliakaan ei tule unohtaa.

- Ihmisethän näitä asioita tekevät. Henkilöstöjärjestelmämme tulee olla sellainen, että meillä pitää olla henkilöstö tekemässä oikeita asioita oikeissa paikoissa, jotta kaikki tämä onnistuu.

Oma kokonaisuus selonteon osana tulee olemaan asevelvollisuuden kehittäminen.

- Siinä ei voida jäädä paikalleen jumittamaan. Tulee kehittää varusmiesten ja reserviläisten koulutusta ja toimintaa sekä viedä vapaaehtoista maanpuolustusta eteenpäin.

Vahvuutenamme on kuitenkin tasapainoisen puolustusjärjestelmä.

- Kollegoilla on erilaiset huolet. Vaikka rahaa olisi, aikaa on vähän. Järjestelmiä ei nosteta takaisin hetkessä sille tasolle, joka vastaa turvallisuusympäristön kehitystä. Selonteon 8–10 vuoden aikajänne antaa hyvän pohjan sille, ettei linjauksissa tapahdu mitään äkkinäisiä muutoksia.

Komentaja korostaa kolmea asiaa.

- Maanpuolustustahto, osaaminen ja kansakunnan luottamus järjestelmään. Puolustusvoimien arvostus on korkealla.

Opistoupseerien osaaminen ei saa hävitä

Opistoupseerien osaamisen siirtäminen tulee panostaa. Osaamisen ei saa antaa hävitä.

- Tällä estetään, ettei organisaation tarvitse opetella samoja asioita uudestaan. Ammattikunnan osaamisen hyödyntäminen maksimaalisesti ennen viimeisten poistumista on avainasemassa.

Komentajan mukaan mitään suoraa siirtymistä, mikä ryhmä ottaisi tehtävät vastaan, ei voi olla.

- Osaaminen on pitkän polun tuote. Siihen tukee kasvua eli perehtymisen ja tehtäväkohtaisen täydennyskoulutuksen kautta.

Eryteisesti tulee pitää huolta poikkeusolojen tarpeista ja vaatimuksista.

Nato-tehtävät osana urakiertoa

Pelko, ettei halukkaita löydy tarpeeksi avoimiin Nato-tehtäviin, on turha.

- Tietysti tilanne tavallaan haastaa meitä. Tähän liittyy myös palvelussuhteen ehtojen kehittäminen. Minua kiinnostava kohta on niissä juuri perheen asema. Se tulee muodostamaan ison päätöksenteon kriteerin, missä tilanteessa näihin tehtäviin pystyy lähtemään.

Pelkästä alkuinnostuksesta ei ole kyse.

- Näen, ettei kyseessä ole pelkkää alkuinnostusta. Halukkuus näyttäytyy eri tavalla eri ikäportaisissa. Nuoret ovat omakseen asenteen osaksi urakiertoa.

Järjestelmää kehitetään samalla kun sitä toimeenpannaan.

- Olemme olleet etupainoisia tehtävien täyttämässä. Olemme tuore jäsen. Haluamme saada oppia organisaatiollemme etupainoisesti ja kehittää osaamistamme.

Etupainotteisuudellakin on tarkoitus.

- Olemme sellaisessa asemassa ja turvallisuusympäristössä, että meidän etumme on etupainoisesti pyrkiä viemään asioita eteenpäin eikä odotella, että joku tekee asioita meidän puolestamme. Se ei ole suomalainen tapa.

Rekrytoinnin paras mainos on tyytyväinen työntekijä

Komentajan mukaan rekrytoinnin näkökulmasta tilanne on hyvä.

- Tätä voi pohtia vaikkapa tiettyjen erityisalojen osajien kautta. He tulevat meille, vaikka he saisivat mahdollisesti paremman ansion toisaalla. Taustalla on tehtäväkentän monipuolisuus. Puolustusvoimat mahdollistaa syvän osaamisen kehittämisen.

Haasteitakin on.

- Nykyinen rakenne luotiin Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä, joten on selvää, että sitä on tarvetta säätää. Millä tavalla ja millä aikataululla säätöjä tehdään, on eri asia. Kaikki päätöksenteon perusteet ja pelimerkit mitä tarvitaan, eivät vielä ole kasassa. Välttämättömiä korjauksia toki pyritään tekemään koko ajan.

Nykyinen rytmi heijastuu myös jaksamiseen.

- Tämä aika haastaa esimiehiä. Myös alaisten pitää vähän katsoa esimiesten perään. Välillä esimiesten ja alaisten ihan konkreettinen kohtaaminen saattaa kiireitten takia olla haastavaa.

Yhdessä yhteiseen maaliin

Päälystöliitto yhtyy täysin puolustusvaliokunnan taannoiseen kantaan, että keskeisen tärkeä kysymys Puolustusvoimien suorituskyvylle on riittävä ja osaava henkilöstö. Itse asiassa meidän mielestämme suorituskyvyn koko kivijalka onkin juuri lihaa ja verta – puolustuksen henkilöstö, sillä pelkkä rauta ei yksin riitä. Puolustusvoimaudistuksen jälkeinen ajanjakso on konkreettisesti osoittanut, että Puolustusvoimien henkilöstömitoitus ei tällä hetkellä vastaa sen laajenevaa tehtäväkenttää. Kynttilää on jo liian pitkään poltettu molemmista päistä.

Määrän lisäksi tarvitaan myös parempaa työelämän laatua. Opistouseerien keski-ikä on jo yli 49 vuotta, joten suurin osa meistä ja edeltävät sukupolvemente ovat suhtautuneet työn ja perhe-elämän yhteensovittamiseen nuorempia sukupolvia työ- tai voisiko sanoa urakeskeisemmin.

Yksi tämän päivän suurista työelämän arvoista on aito mahdollisuus työ- ja perhe-elämän joustavaan yhteensovittamiseen. Ja tuohon vaateeseen meidän on vastattava. Työllisten määrä Suomessa pienenee ja kilpailu työllisistä kasvaa, joten nyt tulee huolehtia siitä, että Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa henkilöstön palkkaus, palvelussuhteen ehdot sekä työ- ja perhe-elämän tasapaino tukimuotoineen ovat houkuttelevia ja kilpailukykyisiä niin kotimaassa kuin ulkomaan palveluksessakin. Onkin toivottavaa, että tuleva puolustuslonteko ottaa näihin asioihin kantaa.

Päälystöliitto haluaa elää ajassa, ei menneisyydessä, ja näin olemme tehneetkin jo 95 vuoden ajan. Yhteiskunnan ja koulutusjärjestelmämme muutoksien myötä olemme sopeutuneet ja suunnanneet katseemme sekä toimemme eteenpäin, ja teemme niin vastedeskin, emme tule jäämään tuleen makaamaan. Tänä päivänä Päälystöliitto on uskottava, yhteistyökykyinen ja jäsenistön edunvalvontaan keskittyvä ja vahvasti maanpuolustusaatteellinen puolustusministeriön ja sisäministeriön hallinnon aloilla toimiva Akavaan kuuluva valtakunnallinen ammattiliitto, jonka jäsenet toimivat maanpuolustuksen, rajavartioiden, sotilaallisen kriisinhallinnan ja kansainvälisen toiminnan aloilla. Päälystöliiton vahvuutena ovat kautta aikain olleet ja ovat edelleen sen jäsenkenttä, paikall-

Kuva: Marko Jalkanen

lisyhdistykset sekä vahva ja ammattitaitoinen henkilöstöedustajien verkosto, jolle jäsen on keskiössä. Maailma ei kuitenkaan ole valmis, vaan se muuttuu alati ja jopa ennalta arvaamattomasti, joten edelleen meitä kaikkia tarvitaan. Vaikka ajoittain ammattiliittojen ja työnantajatahojen toiminnassa nähdään jopa vastakkainasettelua, on tärkeä muistaa, että lopunperin kyse on samaan maaliin pelaamisesta, mikä meidän genressämme tarkoittaa Itsenäisen Suomen uskottavaa ja suorituskykyistä puolustuskykyä ja nykyään myös liittokunnan koskemattomuuden turvaamista sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden keinoin niin maalla, merellä, ilmassa, rajalla, kotimaassa kuin ulkomaillakin. Työmme jatkuu, yhdessä, yhteiseen maaliin ja yhteistyössä eteenpäin.

Kiitän kaikkia jäseniämme, jäsentemme ja tarkoituseriemme eteen töitä tehneitä henkilöstöedustajiamme sekä yhteistyökumppaneitamme nyt ja koko 95-vuotisen taipaleemme aikana. Erityisesti haluan kiittää vuoden vaihteessa reserviin siirtyvää liittomme 1. varapuheenjohtajaa **Jyrki Juvosta** siitä arvokkaasta työstä, jota olet suurella sydämellä ja ammattitaidolla tehnyt jäsenistömme ja rajaturvallisuuden eteen – kaikkea hyvää tulevaisuuteesi. Kiitokset ansaitsee myös liiton urheilujohtajana lyhyen, mutta ansiokkaan uran tehnyt **Toni Rinta**. Olet oivallisesti opastanut meitä liikunnan ja fyysisen kunnon merkityksestä niin sotilaan työn kuin oman hyvinvoinnin kannalta. Tänä vuonna Puolustusvoimien itsenäisyyspäivän paraatin teemana onkin juhlavuoteemme sopivasti "Maanpuolustusta sukupolvesta toiseen". Haluankin Päälystöliiton puolesta onnitella kaikkia ylennettyjä ja palkittuja tuona tärkeänä päivänä sekä toivottaa kaikille jäsenillemme ja yhteistyökumppaneillemme rauhallista joulua ja menestyksellistä tulevaa vuotta 2025.

Jyrki Lukkarinen
Puheenjohtaja

Odottelevissa tunnelmissa

Teksti: Juha Susi Kuva: Juha Suden kotiarkisto

Joulu lähestyy, ja ilmassa on odotuksen tuntua. Tosin on kyllä paljon muitakin avoimia ja ilman päätöstä olevia asioita kuin pelkkä pukin saapuminen.

Yksi näistä avoimena olevista asioista on Naton joukkorakenteen tehtäviin osallistuvien palvelussuhteenehdot. Päälystöliitto on kuullut muiden Pohjoismaiden veljesjärjestöjen kokemuksia ja näkemyksiä kyseisistä tehtävistä. Niissä sopimukset perustuvat vapaaehtoisuuteen. Samaa ajavat sotilasjärjestöt Suomessakin. Perin oudolta tuntuu, että yksi pohjoisista Nato-maista hoitaisi velvollisuutensa pakolla, muiden hoitaessaan ne vapaaehtoisuudella. Onko pelkona hintalappu vai vapaaehtoisten puute, vai mikä tässä mättää? Toivottavasti neuvotteluissa saavutetaan sellaiset ehdot, ettei ketään tarvitsisi pakottaa.

Avoimena on myös ensimmäinen Nato-ajan puolustuselonteko. Siitä kiinnostaa erityisesti henkilöstöä koskevat linjaukset. Näihin ovat järjestöt ajaneet yhdessä tärkeiksi näkemäänsä asioita, muun muassa henkilöstömäärän kasvattamiseksi.

Helppoa ei tule olemaan alkuvuonna käynnistyvissä virkaehtosopimusneuvotteluissakaan. Marraskuussa kuului uutinen, jonka mukaan Teollisuusliitto tavoittelee kymmenen prosentin palkankorotuksia. Hieman myöhemmin julkisuuteen tuli tieto, että syksyn aikana mekaanisen metsäteollisuuden aloille oli jo tehty paikallisia sopimuksia, jotka takasivat kahden vuoden aikana 7–9 prosentin korotukset. Melkoinen päänavaus.

Kun tiedämme, millainen häränsilmä pyörii valtion kassakirstun pohjalla, ei valtiotyönantajan pöydissä tulla puhumaan samoista luvuista. Lainvalmistelu, jossa vientialat asettavat katon tuleville korotuksille, näyttäytyy tätä valoa vasten turhalta.

Reservin yläiän nosto on myös työpöydällä puolustusministeriössä. Kiireet Nato-asioihin liittyen ovat viivästyttäneet lainvalmistelua. Viime kuussa saimme kuitenkin lukea, että nyt kalentereista löytyy aikaa tämän asian eteenpäin viemiseksi. Lain astuttua voimaan, ehkäpä vuoden 2026 alusta, eroamisikä tulee nousemaan 65 vuoteen. Osalle tämä on varmaan kovin odotettukin asia. Arvatenkin osa tyytyisi katselemaan ennemmin kotimaisia elokuvia iltapäiväkahvien merkeissä eikä tilannekarttoja.

Ensi vuosi on vaalivuosi. Ehdokkaita valitaan niin kunta- kuin aluevaaleissa. Meille liittona tärkeimpänä on kuitenkin ensi syksyn Edustajakokous, jossa liitolle valitaan uusi puheenjohtaja ja hallinto.

Tämänvuotisessa kokouksessa ei juuri kuulunut näihin vaaleihin liittyviä keskusteluita. Toivottavasti ensi kevään Puheenjohtajapäivillä tilanne on eri. Päivät ovat osoittautuneet erinomaiseksi keskustelufoorumiksi, jossa yhdistysten ajatuksia tuodaan julki hallituksen ottaessa niistä kopin. Hallituksen koko, paikkajako ja tietysti potentiaalisten ehdokkaiden esiintuominen näistä nyt ensimmäisinä juolahtavat mieleen. Eihän päivillä näistä asioista päätetä, mutta keskustelut osoittavat yhdistysten tahtotilaa. Toivottavasti mahdollisimman moni yhdistys tulee osallistumaan keväällä tilaisuuteen.

Päälystölehti 95 v

Kun liitto täytti tänä vuonna 95 vuotta, täyttää Päälystölehti saman kunnioitettavan luvun ensi vuonna. Lehden täyttäessä 90 vuotta vuonna 2020, julkaistiin kotisivuilla vanhoja lehden numeroita. Linkit löytyvät edelleen, mikäli niitä ei tullut aikanaan luettua. Uusia numeroita näistä arkistojen aarteista ei ole suunniteltu julkaistavan. Katsotaan sitten seuraavan talaluvun koittaessa.

Vuoden aikana lukijapalautetta antaneiden keskuudesta on arvottu tavarapalkintoja muutamalle henkilölle. Arpaonni suosi tällä kertaa seuraavia henkilöitä: **Jenni Fräntilä**, **Veikko Turunpää** ja **Jani Anttila**. Palautetta ja artikkelitoiveita voi esittää oheisen QR-koodin tai kotisivujen kautta.

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta Päälystölehden lukijoille.

Anna palautetta.

Miten meni, noin omasta mielestä?

Teksti: Maavoimien valtakunnallinen pääluottamusmies, kapteeni Ilkka Huttula Kuva: Jani Laine

Henkilöstöhallintoa ohjaavat Pääesikunnan normit ja ohjeet, näin olen vakaasti uskonut. Nyt on alkanut valitettavasti maakunnista taas kuulua hätähuutoja merkillisistä suorituksista hallintoyksiköissä.

Maavoimien eräessä hallintoyksikössä on esimerkiksi määräaikaisen tehtävän täyttäminen poikunut eriskummallisen episodin. Kyseessä on keskusvaraston päällikön tehtävä, joka on OTV7-luokan tehtävä ja on myös vahvistetussa opistoupseerien seuraajasuunnitelmassa OTV-tehtävänä. Hallintoyksikkö aikoo täyttää tehtävän vuoden määräajaksi aliupseerilla ja toi asian paikalliseen yhteistoimintaelimeen saadakseen asialle siunauksen. Kokouksessa JU-KOn päällystöliittolainen edustaja kuitenkin vaati, että tehtävä tulee laittaa hakuun OTV-tehtävänä ja kartoittaa mahdolliset halukkaat. Kyseessä on kuitenkin OTV7-luokan tehtävä. Tähän hallintoyksikkö suostui, vaikka henkilöstöosaston mukaan tehtävään ei löydy halukkaita opistoupseereita. Hakuajana tuli yksi hakuilmoitus. Hakijaa ei kuitenkaan valittu hoitamaan tehtävää määräajaisesti, vaan hänelle ilmoitettiin, ettei hän täytä tehtävän edellyttämiä vaatimuksia. Tehtävänhoitaja on kuitenkin toiminut huollon tehtävissä 14 vuotta ja seitsemän vuotta varastopäällikkönä hallintoyksikön

toisella varastolla. Haettavan tehtävän tehtävänkuvauksessa on maininta, että tehtävänhoitaja suorittaa jalkaväen aseiden 1-tason tarkastuksia, eikä hakijalla ole aseiden tarkastusoikeuksia.

Olen arvioinut luottamusmiehenä OTV-tehtäviä paikallistasolla 11 vuotta ja puolustushaarasella 12 vuotta. Voin kokemukseen perustuen todeta, ettei puolustusvoimissa voida edelleenkään vaatia aina valittavalta henkilöltä täydellistä osaamista tai tiettyjä oikeuksia suurimmassa osassa tehtäviä. Edellä mainittuja asioita täydennetäänkin usein tehtävänhoitajan hoitaessa kyseistä tehtävää. Huolimatta puutteellisista oikeuksista, olisi opistoupseeri hallitussa voitu tehtävään valita. Tarkastustoiminnan olisi voinut hoitaa sama aliupseeri, jota tehtävään oltiin valitsemassa.

Ajatuksetkin menevät kiharalle, kun kerron teille, kuka on vahvistetussa seuraajasuunnitelmassa tehtävään nimetty hallintoyksikön toimesta... Aivan oikein - tämä ainut opistoupseeri, joka nyt sitten ei ollutkaan pätevä. Koko prosessissa ohitettiin sujuvasti vielä opistoupseerien nipunhoitaja. Voi veljet mikä sirkus.

Asia käsiteltiin uudelleen paikallisessa yhteistoimintaelimessä, ja edustajamme jätti asiaan lausumavarauman. Lausunto toimitettiin myöhemmin ja siinä todettiin, ettei henkilöstöryhmämuutoksessa ole noudatettu hyvää henkilöstöhallintoa sekä aidosti etsitty sopivaa ratkaisua. Erityisen moitittavana pidettiin myös opistoupseerien keskitetyn seuraajasuunnitelman sekä pääesikunnan laatimaan henkilöstöstrategian sivuuttamista. Strategiassa todetaan, että vaativimmat opistoupseeritehtävät tulee säilyttää opistoupseereilla niin kauan, kun sopivia henkilöitä tehtäviin löytyy.

Tulee kuitenkin muistaa, että työnantajalla on aina oikeus määrätä, mikä henkilöstöryhmä ja kuka mitään tehtävää hoitaa, sitä en missään nimessä ole kiistämässä. En myöskään arvostele hallintoyksikön komentajaa, koska hän tekee päätökset esittelijän antamalla perusteilla. Haluan uskoa, että asiassa on toimittu hyvää tarkoittaen ja haettu hallintoyksikölle parasta mahdollista ratkaisua. Väistämättä ulkopuoliselle ei tässä tapauksessa muodostu kuvaa esimerkillisen hyvästä henkilöstöhallinnosta, päinvastoin.

Tätä artikkelia kirjoittaessani sain tiedon, että hallintoyksikön komentaja harkitsee ratkaisua, jossa tehtävään ei määrätä ketään. Tehtävää hoidettaisiin vuosi sijaisuusjärjestelyin oman tehtävän ohella. Normin mukaan tulee tällaisessa tapauksessa laatia aina uusi tehtävänkuvaus, jossa kuvataan henkilön todelliset työt sijaisuuden aikana. Henkilön omiin työtehtäviin lisätään ne sijaistettavan tehtävän työt, joita henkilö hoitaa järjestelyn aikana ja toisaalta poistetaan ne henkilön omat työt, joita hän ei tee sijaisuuden aikana. Tämä uusi tehtävä arvioidaan normaalin arviointimenettelyn mukaisesti. Sijaistettava tehtävä ei saa olla avoin, vaan siinä on oltava tehtävänhoitaja eli henkilö, jota sijaistetaan.

Kuten alussa totesin, pääesikunta on laatinut normit, ohjeet ja ohjauksen noudatettavaksi. Kun me virkamiehinä niitä noudatamme, olisi suotavaa, että myös hallintoyksiköissä niitä työnantajan edustajat noudattaisivat.

Edunvalvonta on joukkuepeliä

Teksti: Kapteeni Jyrki Juvonen,
Päällystöliiton varapuheenjohtaja (RVL)

Kuva: Jyrki Juvosen kotiarkisto

Siirtyessäni reserviin 1.1.2025 ja siirtäessäni viestikapula seuraajilleni, on hyvä aika pohtia, mitä vuodet työelämässä ja Päällystöliiton edunvalvonnassa ovat jättäneet kulkijan reppuun.

Edunvalvojan taipaleeni alkoi hyvin perinteisesti paikallisen yhdistyksen hallituksessa ja luottamusmiehenä. Toiminta Raja- ja merivartiokoulun henkilöstöyhdistyksessä ja paikallisena luottamusmiehenä antoi hyvän pohjan edunvalvonnalle, sillä RMVK:n toimiala on ollut hyvin erilainen muihin operatiivisiin yksiköihin verrattuna. Koulun erilainen toimintaympäristö pakotti nuoren miehen ottamaan selvää itsenäisesti erilaisista säädöksistä ja määräyksistä. Myöhemmin mukaan tullut työsuojeluvaltuutun tehtävä laajensi näkemystä henkilöstön edunvalvonnan alalta. Edunvalvonnan eturiviin pääsy tapahtui tullessani valituksi Päällystöliiton hallitukseen ja liiton varapuheenjohtajaksi. Toiminta hallituksen varapuheenjohtajana laajensi edunvalvonnan koskemaan koko Päällystöliittoa, Rajavartiolaikosta ja sisäministeriötä.

Päällystöliiton hallituksessa toiminta on avannut näkemystä edunvalvonnasta todella paljon. Hallitus käsittelee laajoja asioita, jotka koskevat koko liiton edunvalvonnan toimintoja niin Puolustusvoimissa kuin Rajavartiolaikoksessakin. Välillä asiat voivat tuntua pieniltä, mutta kokonaisuuden hahmottaminen on keskeinen ominaisuus asioiden hoitamisessa. Liiton hallituksessa käsitellään asioita, jotka koskevat suurta määrää ihmisiä, muitakin kuin omia edustettavia, ja vaikutukset voivat näkyä pitkällä aikavälillä. Omaaloitteinen asioihin perehtyminen, laaja-alainen pohdinta ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa ovat nousseet tärkeimmiksi opeiksi. Erityisesti kyky kuunnella ja ymmärtää muiden keskustelukumppanien mielipiteitä ja vaikuttimia on kasvanut ja ollut tärkeä ominaisuus oppia matkan varrella.

Rajavartiolaikoksen toimialalla kenties opettavaisimpia kokemuksia ovat olleet virkaehtosopimusneuvottelut. Toimintakulttuuri neuvotteluissa on muuttunut varsin paljon vuosien varrella. Onneksi nyky-aikainen keskustelu- ja neuvottelukulttuuri on tasa-arvoista ja yhteiseen maaliin suuntaavaa. Virkaehtosopimusten tunteminen

sekä taustoiltaan hyvin erilaisten tavoitteiden ja toimijoiden kanssa toiminta ovat kehittäneet paineensietokykyä ja pitkämielisyyttä.

Toiminta edunvalvojana Päällystöliitossa on tuonut itselleni paljon osaamista, josta on ollut hyötyä niin omassa työssäni kuin vapaa-ajallakin. Sopimusten, määräysten ja ohjeiden tunteminen sekä neuvottelutaito ovat ominaisuuksia, joista on ollut suurta hyötyä opetustyössäni Raja- ja merivartiokoululla. Samoin voi todeta vapaa-ajan harrastuksista, joissa neuvottelutaito ja muiden ihmisten mielipiteiden kuuntelemisen taito ovat suuressa arvossa. Edunvalvonnasta saa siis eväitä muuhun elämään, kun vain kulkee silmät ja korvat auki sekä mieli avoimena.

Kenties tärkein oppi edunvalvojan matkallani on ollut se, että yksin asioita ei saa tehtyä yhtä tehokkaasti kuin yhdessä. Varsinkin neuvotteluissa yhteistyö on edellytys hyvään lopputulokseen pääsemiseksi.

Edunvalvonta ei ole yksilölaji. Se on joukkuepeliä, jossa pitää tehdä yhteistyötä niin oman joukkueen kuin muidenkin pelaajien kanssa.

Kannustan kaikkia Päällystöliiton jäseniä, joita kiinnostaa yhteisten asioiden kehittäminen, hakeutumaan edunvalvontatehtäviin. Oli kyseessä luottamusmiestehtävä, yhteistoimintaedustaja tai hallinnon toimija, niin toiminta yhteisten asioiden äärellä keskustellen ja pohtien tuo varmasti uutta sisältöä ja osaamista omaan tekemiseen. Tulevaisuus Päällystöliiton osalta näyttää hyvältä, sillä perusasiat ovat mallillaan: liiton talous on kunnossa, osaavia toimijoita löytyy eri tehtäviin ja toiminta hallituksessa on etupainoista ja avointa.

Kiitän kaikkia niitä Päällystöliiton jäseniä, edunvalvoja ja yhteistoimintakumppaneita, joita olen tavannut edunvalvontaurallani. Olette tehneet matkastani mielenkiintoisen ja opettavaisen. Toivotan teille kaikille voimia ja viisautta tuleviin koitoksiin.

Eläkkeet nousevat 1,3 prosenttia, veronkorotukset leikkaavat osan korotuksista

Teksti: Juha Susi

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) vahvisti lokakuussa ensi vuoden työeläketurvaa koskevat indeksit. Työeläkeindeksi nousee 1,31 prosenttia vuoteen 2024 verrattuna. Indeksit ovat pienempiä kuin Eläketurvakeskuksen (ETK) arvio (1,6 prosenttia) elokuussa.

Taustalla on inflaation hidastuminen. Työeläkeindeksiä laskettaessa palkkojen muutoksen osuus on 20 prosenttia ja hintojen muutoksen 80 prosenttia. Inflaation on laskenut kuluvaan vuoteen. Kun syyskuussa inflaatio oli Tilastokeskuksen mukaan 0,8 prosenttia, ei työeläkeindeksikään voi olla kovin korkea.

Vielä palveluksessa olevien osalta eläkkeen tason määrittämiseen tarvittava palkkakerroin vahvistettiin arvoon 1,673.

Vuoteen 2024 verrattuna palkkakerroin nousee noin 2,2 prosenttia.

STM vahvisti marraskuussa elinaikakerroin vuoden 2025. Elinaikakerroin on ensi vuonna 0,94759 eli se leikkaa maksuun tulevia eläkkeitä 5,241 prosenttia. Huomionarvoista kertoimessa on sen lasku verrattuna kahteen edelliseen vuoteen eli kerroin leikkaa vähemmän kuin vuosina 2022, 2023 ja 2024. Elinaikakerroin määritetään kullekin eläköityville kerran oman eläkevuoden mukaan, eikä se muutu vuosien saatossa.

Osan vuodenvaihteesta nousevista korotuksista leikkaa eläkkeisiin kohdentuvat veroasteen muutokset. Ne vaihtelevat kuukaudessa viidestä eurosta (eläke 2 500 €/kuukaudessa) aina 40 euroon (eläke 4 000 €/kuukaudessa).

Esimerkkilaskelmia eläkkeiden ja verojen korotuksista

Eläke	Eläkkeen korotus kuukaudessa
2 500 €	25,00 €
2 750 €	35,75 €
3 000 €	39,00 €
3 250 €	42,25 €
3 500 €	45,50 €
3 750 €	48,75 €
4 000 €	52,00 €

Sotilaslääketeessä ajoittain magiikkaa ja mystiikkaa

Teksti ja kuva: Marko Jalkanen

Virkauran alkuaikoina alokasjoukkueeni oli lähdössä syysateeseen jalkamarssille. Lähdön hetkellä tuli haasteita, kun kaikki komppanian lääkintämiehet olivat yllättäen sairaana. Varomääräykset edellyttivät, että varusmiesjoukon mukana tuli aina olla koulutettua lääkintähenkilöstöä. Nyt jalkamarssin toteutus oli vaarassa.

Siinä hetkessä muistin, että alokkaiden joukossa oli eräs lääketieteen lisensiaatti, valmis lääkäri, joka oli vielä aiemmin kertonut harrastavansa triathlonia. Hänen karski ja jämällä olemuksensa antoi luottoa siihen, että tämä muita alokkaita vanhempi mies kykenisi tiukan paikan tullen jopa itse kantamaan hartioidensa uupunee potilaansa takaisin kasarmille. Hain varuskuntasairaalaan lääkintälaukukua ja kysyin lääkintähuoltouseerilta, voitaisiinko alokaslääkäriä katsoa tällä kertaa täyttävän varomääräyksen hengen tarpeellisesta lääkintähenkilöstöstä siten, että pääsisimme marssimaan. Sain tylyn ja kieltävän vastauksen, että miten olinkaan voinut olla niin tyhmä ja edes kuvitella jotain näin älytöntä. Jalkamarssi jäi tuolla kertaa toteutumatta.

Tapaus harmitti hetken, kunnes kokeilempi opistouseeriveli taputti selkääni ja totesi minun oppineeni nyt kantapään kautta sen, kuinka sotilaslääketeessä on magiikkaa ja mystiikkaa: joidenkin viikkojen pituinen lääkintämieskoulutus oli pätevämpi kuin useita vuosia kestäneet lääkariopinnot. Siinä sitä taas sitten porukalla naurettiin.

Vaikka tästä tapahtumasta on aikaa jo vuosikymmeniä, niin sotilaslääketeen vertaus magiikkaan ja mystiikkaan palautui mieleeni tänä keväänä, kun Ilmavoimat valmistautui lähettämään Naton yhteisiin rauhanajan tehtäviin Romaniaan noin 100 sotilasta ja seitsemän F/A-18 Hornet -hävittäjää. Henkilöstön rekrytointivaiheessa niistä, jotka olivat ilmoittaneet käytettävyytensä tähän ulkomaan komennukseen, yli 20 ammattisotilasta ns. hyllytettiin terveydellisin perustein.

Henkilöstöön oli jostain syystä päätetty soveltaa sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön palveluskelpoisuusarviointia. Mikä kummallisinta, niin kelpoisuutta arviointiin yksinomaan ennakkokyselyn pohjalta, eikä

henkilöstö tosiasiallisesti käynyt esimerkiksi operaation vuoksi erikseen järjestetyssä terveystarkastuksessa. Operaatioon valittujen joukkoon pääsi myös sotilaita, jotka söivät aivan samoja lääkkeitä kuin hyllylle joutuneet. Nämä valitut eivät vain halunneet, tai sitten muistaneet, kertoa lääkityksistään. Jos siis unohti esimerkiksi kertoa syövänsä lääkkeitä muistisairauteen, niin saattoi silti kuulua parhaaseen A-ryhmään ja operaatioon sopivaksi. Valituilta ei edellytetty 2 300 metrin Cooper-tulosta, mutta heillä ei saanut olla mitään säännöllisesti otettavia lääkityksiä.

Hyllytetyille perusteeksi kerrottiin se, että heidän lääkeketjuaan ei voida varmistaa operaatioalueella, joten heitä ei tämän vuoksi voida valita. Peruste oli absurdi. Operaatio oli terveysvaatimuksissa muutunut yllättäen kriisinhallintaoperaatioksi, joissa lääkkeiden saatavuuteen esim. Afrikassa onkin tullut aina varautua. Nyt kuitenkin kyse oli muutaman viikon rauhan ajan operaatiosta Nato-maassa matalan uhkatasoalueilla ja osana Naton muita joukkoja. Lisäksi virkamiesten omat lääkkeet eivät ole tähänkään saakka kuuluneet työnantajan toimitusvastuuseen sotilaallisissa tai

muissa kansainvälisissä harjoituksissa. Ne ovat olleet ihan jokaisen virkamiehen omalla vastuulla. Iso osa hyllytetyistä oli iältään 50 vuoden molemmin puolin. Ikäjakausma ei yllätä. Olettaisain varsin monen tämän ikäisen suomalaisen miehen syövän hoitosuosituksen mukaisesti jotain lääkkeitä, vaikka muutoin ovatkin täysin terveitä ja työhönsä kykeneviä A-palveluskelpoisuusluokkaan kuuluvia ammattisotilaita.

Lopulta asiaan saatiin joku järki, kun puolustusministeriön ja Pääesikunnan ohjauksella kriisinhallintahenkilöstön palveluskelpoisuuden arvioinnista luovuttiin. Hyvä niin, mutta jatkossa näitä vastaavanlaisia Naton operaatioita on Suomelle tarjolla vuosittain. Jo ensi vuonna Suomi osallistuu Islannin ilmavalvontaan. Ehkäpä tässä on nyt sotilaslääketeen asiantuntijoilla tosiasiallisen pohdinnan paikka, eroavatko tehtävät ja olosuhteet tähän saakka toteutuneista kotimaan tai ulkomaan harjoitusolosuhteista, joiden vuoksi terveysvaatimuksia tulisi kiristää. Mikäli suomalainen ammattisotilas on suoriutunut näistä tehtävistään, niin eiköhän hän selviydy samalla lailla myös näistä Naton yhteisen rauhanajan tehtävistä.

Liukumasaldot vaativat seurantaa

Tekstit ja kuva: Marko Jalkanen

Liukuvan työajan periaatteisiin kuuluu, että virkamies voi kerryttää työajan plus- ja miinussaldoa, ja näitä liukumasaldoon kertyviä tunteja voidaan tasoittaa tekemällä lyhyempiä tai pidempiä työpäiviä ilman erillistä sopimista esimiehen kanssa.

Ajoittain kentältä on kuulunut melko suuria liukumasaldon plussatunteja, joita virkamiehet ovat itselleen kerryttäneet. Kyse on saattanut olla jopa sadoista plussatunneista. Vaikka liukumasaldojen tasaaminen kuuluu ensisijaisesti virkamiehen huolehtimisvelvollisuuksiin, niin vastuu ei ole jakamaton: se on jaettu niin virkamiehelle kuin hänen esimiehelleenkin.

Pääesikunnan henkilöstöosasto on normiohjauksella antanut työaikaesimiehille toimintavelvoitteita, mikäli virkamiehen liukumasaldo lähestyy tai ylittää 40 tuntia. Virkamiehellä on kaksi (2) työaikajaksoa aikaa käyttää kertynyttä liukumasaldoaan niin, että saldo laskee alle 40 tuntiin. Jos liukumasaldo mainitun kuuden viikon ajanjakson jälkeen edelleen on yli 40 tuntia,

virkamies siirretään hallintoyksikön päällikön päätöksellä noudattamaan kiinteää työaikaa. Virkamiehen on tällöin käytettävä liukuvan työajan saldoa vapaana, kunnes saldon määrä alittaa 20 tuntia. Kun liukumasaldo alittaa mainitun 20 tunnin rajan, virkamies voidaan siirtää takaisin liukuvaan työaikaan.

Liukuvassa työajassa, joka on siis omaehtoista, ei sovelleta PVTAS:n mukaisia säännöksiä työaikaperusteisesta lisä- tai ylityöstä. Liukumasaldon plussatunnit eivät ole sama asia kuin ylityö. Saldovapaan työaikamerkintä onkin työaikajärjestelmässä vapaapäivä. Saldovapaan hyväksyminen tulee suunnitella siten, ettei työaikajaksossa ylitetä säännöllistä työaikaa.

Vastaavasti esimiehen on käytävä keskustelu alaisensa kanssa, mikäli virkamiehen liukumasaldo toistuvasti alittaa viisi tuntia. Keskustelun jälkeen henkilöllä on kaksi (2) työaikajaksoa aikaa saattaa liukumasaldo tasapainoon. Jos liukumasaldo mainitun kuuden viikon ajanjakson jälkeen

edelleen alittaa viisi tuntia, virkamies siirretään hallintoyksikön päällikön päätöksellä kiinteään työaikaan. Kun liukumasaldo on vähemmän kuin viisi tuntia miinuksella, virkamies voidaan siirtää takaisin liukuvaan työaikaan.

Liukuvan työajan määräykset ovat kehittyneet vuosien saatossa puolustusvoimissa osana muita joustavia työaikajärjestelyjä. Vielä parikymmentä vuotta sitten liukuva työaika ei mahdollistanut kokonaisten vapaapäivien antamista, ja työnantaja saattoi leikata tuntikertymiä pois ilman korvauksia. Nykyisin virastotyöajan mittaista työaikaa noudattava virkamies voi tehdä joko lyhyempää päivittäistä työaikaa tai pitää myös kokonaisia vapaapäiviä, jotka vähentävät liukumasaldoa. Lisäksi leikkauksia ei tehdä eikä leikkaamisenettä ole sopimusmääräysten mukaista. Työntantaja on velvollinen pitämään työaikakirjanpitoa, eikä siitä voi poistaa tunteja.

Oma-aloitteiset lääkärikäynnit ovat harvemmin työaikaa

Puolustusvoimien työaikasopimuksen (PVTAS) soveltamisohjeissa on määrätty, milloin virkamiehellä on tarve käydä lääkärin vastaanotolla, hoidoissa tai tutkimuksissa, niin näihin on järjestettävä vapautus työstä. Vapautusta ei lueta työajaksi, mutta näihin käynteihin käytetyn vapaa-ajan takaisin teettämistä on kuitenkin välttettävä.

Lähtökohtaisesti oma-aloitteiset lääkärikäynnit, ja etenkin ennalta sovitut kiireettömät vastaanottokäynnit, tulisi sovittaa muuhun aikaan kuin työajalle. Virkamiehellä voi kuitenkin olla välttämätöntä päästä nopeasti lääkärin vastaanotolle kesken työpäivän, ja etenkin silloin, jos kyse on sairastumis- ja tapaturmatapauksista. Sopimusmääräysten tarkoituksena on mahdollistaa lääkärikäynnit myös työaikana ilman ansionmenetystä, mikäli käyntiä ei muutoin ole mahdollista tehdä työajan ulkopuolella.

Pääesikunta on äskettäin tarkentanut

lääkärikäyntejä suhteessa työaikaan. Esimerkiksi ikääntymisen myötä virkamiehen terveyden seurantatarkastuksia tai lääkärikäyntejä ei lueta työajaksi. Näitä ei myöskään voida tehdä virkamatkaperusteisesti. Käynnit ovat virkamiehelle lopunperin vapaaehtoisia, vaikkakin ammattisotilaila näissä seurantatarkastuksissa arvioidaan työkykyisyyden lisäksi aina myös se, onko aihetta palveluskelpoisuusluokan tarkistamiseen. Palveluskelpoisuusluokka vaikuttaa henkilön sijoituskelpoisuuteen poikkeusolojen tehtäviin sekä valmiuden harjoitteluun, koulutukseen ja harjaantumiseen sotilaallisissa harjoituksissa.

Työajaksi ei myöskään lueta työterveyshuollosta annetun lähetteen perusteella käyntejä työfysioterapeutilla tai -psykologilla, ravitsemusterapeutilla, työnäköoptikolla tai muiden vastaavien asiantuntijoiden luona, joissa käyntien tarkoituksena on parantaa yksilön työkykyä. Myöskään ajokorttia varten suoritettavia lääkärikäyntejä

eikä ennen palvelussuhteen päättymistä suorittavia terveystarkastuksia lueta lähtökohtaisesti työajaksi.

Kun vapaaehtoisuuden sijaan virasto määrää terveydenhoidollisiin tutkimuksiin tai tarkastuksiin, niin virkamiehelle on järjestettävä vapautus työstä, joka luetaan työajaksi, ja tarvittaessa näihin on annettava myös virkamatkamääräys. Tällaisia ovat esimerkiksi meri- ja lentokelpoisuustarkastukset, sukeltajien kausitarkastukset sekä pelastushenkilöstöä koskevat tarkastukset. Myös sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin liittyvät palveluskelpoisuusarviointit tai kriisitukikäynnit sekä jotkut muut kansainvälisten tehtävien terveystarkastukset kuuluvat työajan piiriin. Lisäksi erityisen sairastumisriskin sisältävien tehtävien määräaikaistarkastukset tai yksikkökohtaiset terveystarkastukset, kun esim. työpisteiden henkilöstössä ilmenee useita tapauksia ja on tarve lääkärikäynneille, luetaan myös työajaksi.

Reppurin kakkosasunnossa on usein kaiku kaverina

Puolustusvoimilla on omat sopimusmääräyksensä muutto- ja siirtokustannusten korvauksista. Ne eroavat monella tapaa niistä yleisen virkaehtosopimuksen sopimusmääräyksistä, jotka on liitetty Valtion työmarkkinalaitoksen julkaisemaan Virka- ja työehdot-kirjaan. Puolustusvoimien muutto- ja siirtokustannusten korvauserusteet pohjautuvat osin 1980-luvun olosuhteisiin, vaikkakin joitakin sopimuskohtia on onnistuttu kehittämään aivan viime vuosia. Hyvä näin, mutta lisämuutoksille olisi edelleen tarvetta.

Tänä päivänä monen ammattisotilaan perheen arki ja asuminen järjestetään siten, että asutaan edelleen vanhalla paikkakunnalla ja vain siirtovelvollinen pendelöi muuttuneelle virkapaikkakunnalle. Saadaksen isoa osaa muutto- ja siirtokustannusten korvauksista virkamiehen täytyy hankkia itselleen ns. kakkosasunto, vaikka tämä ei työn sisällön tai muiden tähän liittyvien tekijöiden vuoksi olisikaan aina välttämätöntä.

Moni siirtovelvollinen on kertonut kokemuksistaan, kuinka uudessa työtehtävässä on voinut hyödyntää etä- ja hajatyömahdollisuuksia, ja kun työhön sisältyy myös paljon virkamatkoja ja sotaharjoituksia, uudella virkapaikkakunnalla työskennellään tosiasiallisesti kuukaudessa vain yksittäisiä työpäiviä. Näinä päivinä majoittumiseen olisi riittänyt lyhytaikainen Airbnb-majoitusratkaisu (vast.). Virkamies on kuitenkin joutunut hankkimaan kakkosasuntonsa vain sen vuoksi, että saa edes jotain korvauksia niistä ylimääräisistä kuluista, joita hänelle siirron vuoksi uudelle paikkakunnalle matkustamisesta taikka siellä majoittumisesta kulloinkin syntyy. Valtaosan ajasta kakkosasunto on tyhjiällä, ja niiden yksittäisten työpäivien jälkeen, kun virkamies on asunnossa, siellä kaverina on usein kaiku: eipä asuntoa juuri kannata sisustaa, kun ei siellä vietetä aikaakaan.

Puolustusvoimien muutto- ja siirtokustannusten korvaamisen edellytyksenä on siirron vuoksi suoritettava pysyväluonteinen muutto, johon liittyy vakituksena asuntona olevan kodin tai muun asuintilan hankkiminen. Kakkosasunnon hankkiminen onkin ehdoton edellytys, jotta virkamiehelle voidaan korvata esimerkiksi perheellisen virkamiehen erityiskorvausta, jolloin hän siirtoon liittyen joutuu olemaan erillään per-

heestään. Kakkosasunnon hankkiminen on myös edellytys niiden ylimääräisten kulojen korvaamiseksi, joita siirron vuoksi uudelle paikkakunnalle matkustamisesta taikka siellä majoittumisesta siirtovelvolliselle syntyy.

Päälystöliitto on tehnyt jo useita vuosia sitten esityksen puolustusministeriölle muutto- ja siirtokustannusten sopimusmääräysten kehittämiseksi, mutta jostain syystä asia ei ole edennyt. Viimeisin esitys piti sisällään joko majoittumiskorvauksen tai perheellisen virkamiehen erityiskorvauksen tarkentamista niihin tilanteisiin, kun tosiallista muuttoa ei ole vielä tapahtunut. Tällöinkin virkamies joutuu siirtoon liittyen matkustamaan uudelle virkapaikkakunnalle sekä majoittumaan tai muutoin oleskelemaan siellä erillään perheestään. Näissäkin tilanteissa korvauksiin tulisi kuulua 5 §:n mukaisesti päivärahaosuus (30 %

Puolustusvoimien muutto- ja siirtokustannusten korvausten sopimusmääräykset ovat päivityksen tarpeessa.

kokopäivärahasta) sekä matkustamiskustannusten korvaukset virkapaikka- ja kotipaikkakunnan välillä, mutta nyt hänelle ei korvata mitään.

On huomattavaa, että puolustusvoimat käyttää eduskunnan budjettivaroin myöntämää vuokratukea alentamaan näiden kakkosasuntojen asukkaiden vuokria. Lisäksi Puolustusvoimien palveluskeskus joutuu kohdentamaan melkoisesti resursseja siirtovelvollisten asuntojen hankkimiseen ja koko subventiovuokrativolin pyörittämiseen. Sitten nämä asunnot saattavat ammottaa tosiasiallisesti tyhjyyttään. Josko sopimusmääräyksiä kehittämällä tähänkin saataisiin joku järki ja tästä vapautuva varallisuus kohdistettua johonkin muualle.

Kehittämisyhmällä runsaasti käsiteltävää

Teksti ja kuva: Jukka Mäkinen

Rajavartioloituksen kehittämissyhmän marraskuun kokous järjestettiin 7.11. Rajatalolla. Asialistalla oli paljon erilaisia aihekokonaisuuksia, jotka käsiteltiin kokouksen aikana. Runsas asioiden määrä johtunee siitä, että edellisestä kehittämissyhmän kokouksesta oli vierähtänyt varsin pitkä aika. Tässä jutussa selostetaan osa kokouksen asialistalla olleista asioista. Joihinkin niistä

jouduttaneen palaamaan vielä myöhemmin riippuen siitä, miten työnantajan linjauksiin järjestöissä suhtaudutaan.

Virkamiehen ulkomaan matkapäiväkorvaus työpäivänä

Valtion virka- ja työehtosopimus matkakustannusten korvaamisesta 19 §:n (Virkamiesten matkapäiväkorvaus) 2 momentin

mukaisesti: *Mikäli virkamies on määrätty matkustamaan ulkomaille arkipäivänä tai työvuoroluettelon mukaisena työpäivänä siten, että yksinomaan matkustamiseen käytetystä ajasta vähintään kolme tuntia si-joittuu kyseisen vuorokauden säännöllisen työajan ulkopuolelle, maksetaan hänelle 55 euron suuruinen matkapäiväkorvaus.*

Kehittämissyhmässä työnantaja esitteli asiaa koskevan ohjeistuksen, joka löytyy

Marraskuun kehittämissäryhmässä tarkasteltiin säännöllisen työajan ulkopuolella tapahtuvan matkustamisen korvauksia ulkomaan virkamatkalla.

Kompassista kohdasta Palvelut ja ohjeet - HR-palvelut - Virkamatkat - Matkapäiväkorvaus ja matkustuspäivä -ohje. Työnantaja tulkitsee asiaa siten, että ulkomaan virkamatkan työpäivänä tapahtuvan meno- ja/tai paluumatkan matkapäiväkorvauksen maksamisen edellytykset on, että yksinomaan matkustamiseen käytettyä aikaa on vähintään kolme tuntia säännöllisen työajan ulkopuolisena aikana. Lisäksi on huomioitava, että matkapäiväkorvausta maksetaan keran myös yhden päivän ulkomaanmatkasta, mikäli aamulla ja illalla kertyy yhteensä vähintään kolme tuntia yksinomaan matkustamiseen käytettyä aikaa säännöllisen työajan ulkopuolisena aikana. Päälystöliitossa tarkastellaan, miten kyseistä pykälää tulkitaan muualla valtion virastoissa. Tarkastelun jälkeen päätetään mahdollisista jatkotoimenpiteistä.

Simulaattorikoulutukset Vartiolentolaivueessa

Rajavartiolaitoksen työaikasopimuksen pykälän 2.5. (Kurssilla olevan virkamiehen työaika) 1 momentissa todetaan, että: *Henkilöstön kelpoisuusvaatimusten mukaiseen perus- ja jatkokoulutukseen sekä jatkokoulutukseen liittyvään täydennyskoulutukseen oppilaaksi määrätyle virkamiehelle kurssiaika yli 5 vuorokautta kestävällä kurssilla on keskeytysaika matka-aikoiheen kuitenkin siten, että kurssiin sisältyvä työharjoittelujakso on työaika samalla tavalla kuin muille työharjoittelupaikan samankaltaista työtä tekeville virkamiehille. Samaisen pykälän toisen momentin mukaan: Enintään 5 vuorokautta kestävään edellä 1 momentissa tarkoitettuun koulutukseen oppilaaksi määrätyle virkamiehelle kurssiaika on laskenta-aikaa. Kultakin koulutukseen kuuluneelta vuorokaudelta lasketaan työajan lisäykseksi jaksotyössä 7 tuntia 39 minuuttia ja virastotyössä 7 tuntia 15 minuuttia. Tältä ajalta ei makseta ilta-, yö-, lauantai- tai sunnuntaityökorvausta eikä aattopäivänkorvausta. Laskettaessa muuta lisätyökorvaukseen oikeuttavaa aikaa kuin puskuriaikaa tai laskettaessa ylityökorvauksiin oikeuttavaa aikaa, työajan lisäykseksi laskettavasta ajasta luetaan työajaksi 5 tuntia 28 minuuttia kultakin koulutusvuorokaudelta. Työnantaja on tarkentanut kyseisen pykälän tulkintaa ohjeella RVL2410563/12.3.2024 (Kurssilla olevan virkamiehen työaika (RVL-TAS 2.5) ja muut kurssikäskyissä huomioitavat palvelussuhteen ehtoihin liittyvät asiat).*

Työnantaja on linjannut ohjeen julkaisemisen jälkeen huhtikuussa Vartiolentolaivueelle, että myös simulaattorikoulutukset ovat edellä mainitun pykälän mukaisia kursseja, vaikka maaliskuussa annetussa ohjeessa niitä ei ole mainittu. Asiaa käsiteltiin kehittämissäryhmän kokouksessa, ja työnantaja totesi, että simulaattorikoulutuksia on pidettävä RVL-TAS 2.5 tarkoittamana jatkokoulutukseen liittyvänä täydennyskoulutuksena. Työnantajan näkemyksen mukaan kyse on koulutusjärjestelmän osaksi suunnitellusta sertifioidusta koulutuksesta, joka on oleellista pätevyyksien ja kelpoisuuksien hankkimiseksi ja ylläpitämiseksi. Työnantaja vielä lisäsi, että kyse ei ole siis muusta koulutuksesta, mikä olisi sellaisenaan työaika. Jatkotoimenpiteet ovat Päälystöliitossa harkinnassa.

Vuoden 2023 kertaerän muuttunut tulkinta

Valtion työmarkkinalaitos on päättänyt 18.6.2024, että vuoden 2023 kertaerä

(12,20 prosenttia yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta, kuitenkin vähintään 500 euroa) on maksettava täysimääräisenä myös osittaisilla perhevapailta (osittainen vanhempainvapaa tai osittainen hoitovapaa) olleille. Aiemmin tulkinta on ollut toisenlainen, mutta se on muutettu vastaamaan tasa-arvovaltuutetun näkemystä (osittaisella vanhempainvapaalla tai osittaisella hoitovapaaalla oleva työntekijä ei ole verrannollisessa asemassa osa-aikaiseen työntekijään, vaan työssä olevien ja kokoaikaisella vanhempainvapaalla olleiden kanssa, joille kertakorvaus oli maksettu täysimääräisenä).

Kehittämissäryhmässä työnantaja totesi, että Valtion työmarkkinalaitoksen toimeksianto on saavuttanut heidät kesäkuussa 2024. Työnantaja on tehnyt virkatyönä listauksen henkilöistä, jotka olivat 1. - 28.2.2023 osittaisella vanhempainvapaalla tai osittaisella hoitovapaalla sekä heille aikanaan maksetusta kertaerän euro määrästä. Tämän jälkeen on laskettu erotus ja maksettu saamatta jäänyt rahamäärä 31.7. kyseisille virkamiehille. Asiasta on tiedotettu suoraan kyseisiä virkamiehiä. Mikäli joku jäsen kokee, että kertaerän puuttava osaa ei ole asianmukaisesti maksettu, asiasta on oltava yhteydessä Rajavartiolaitoksen HR-palveluihin.

Sähkötöiden johtajuus osana virkatehtäviä

Sähköturvallisuuslain 55 §:n 2 momentissa on todettu, että sähkötöiden johtajan nimeämistä koskevasta ilmoituksesta on käytävä ilmi sähkötöiden johtajan suostumus tehtävänsä. Työnantajan tulkinnan mukaan sähköturvallisuuslaki on ns. erityislaki verrattuna valtion virkamieslakiin. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että valtion virkamieslain 14 §:n 1 momentin kirjaus, jossa todetaan, että virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä ja hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä, ajaa säännöksenä erityislain edelle. Näin ollen virkamies voidaan määrätä sähkötöiden johtajaksi osana virkatehtäviään. Suostumuksella ei tämän tulkinnan perusteella ole mitään merkitystä. Työnantaja on keskustellut asiasta myös Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) kanssa, ja Tukes'in näkemyksen mukaan sähköturvallisuuslain kirjauksilla ei ole tarkoitus ohittaa virkamiehelle valtion virkamieslaissa määrättyjä virkavelvollisuuksia.

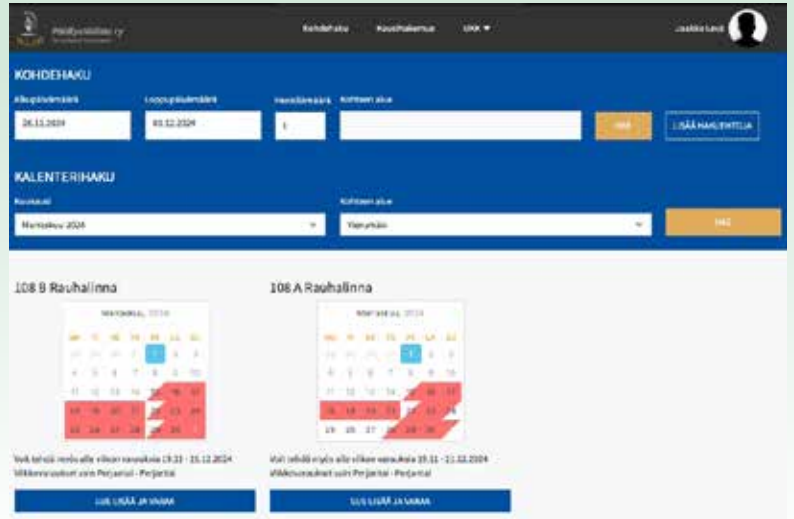
Havaintoja lomatoiminnan isojaosta uudella järjestelmällä

Teksti ja kuva: Jaakko Levä

Teimme ensimmäisen kerran uudella järjestelmällä vuoden 2025 ensimmäisen lomakauden jaon. Isojakoa tosin helpotti se, että hallinto oli linjannut kaikkien osalta varaushistorian nollaamisesta. Näin kaikki hakijat siis lähtivät samalta viivalta tuohon jakoon. Itse lomakauden jakoon meni toimistolta aiemmin noin 1–3 vuorokautta tai pahimmillaan jopa viisi vuorokautta, kun se aiemmin tehtiin vielä paperilla manuaalisesti. Nyt jaon tekemiseen meni yhteensä kolme tuntia, ja sekin sisälsi kohteiden osalta arvonnat kohteen saajasta. Pääsääntöisesti oli melkein joka viikolle vähintään kaksi hakijaa ja joillekin viikoille jopa 7–9 hakijaa. Pääkäyttäjän silmin voikin sanoa, että jako oli huomattavasti helpompaa järjestelmän kautta kuin aiemmin tehtynä manuaalispedaalisesti paperilla. Löysimme siitäkin huolimatta uudesta järjestelmästä useita kohtia, jotka vaativat edelleen jatkotyöstämistä, jotta saamme vuoden 2025 seuraavan eli toisen lomakauden jaosta vieläkin sujuvampaa ja kaikkien kannalta helpompaa. Lomatoiminnan ensimmäiseen jakoon liittyen on vielä jokoisen, joka jaossa sai lomakohteen, käytävä itse muuttamassa varaukselle oikea henkilömäärä, näin huolehdimme lomakohteiden käyttöasteiden seurannan paikkansapitävästä tuloksesta. Markovillasta kausihaussa lomakohteen varanneiden osalta

voikohteessa odottaa hieman epämiellyttävää vastaanotto, kun lakanoita ei olekaan kuin yhdelle, mikäli ei majoittujamäärää ole muutettu 7 vuorokautta ennen varauksen alkua oikeaksi. Järjestelmä muistuttaa vielä kuukautta ennen varsinaisen varausajan kohdan osalta varausmuistutuksella, jonka mukana tulee vielä kohteen mahdolliset koodit, ohjeet ja kartta alueesta. Saimme paljon palautetta siitä, miten huonosti järjestelmän kohdehaku toimii. Saadun palautteen perusteella päätimme yhdessä järjestelmän toimittajan kanssa kehittää hakua, ja päädyimme luomaan haakuominaisuuteen lisäksi kalenterihaun. Mu-

timme siis järjestelmässä olevaa kohdehakuja myös siten, että nyt pystyy hakemaan kalenterihauulla alueiden osalta kuukausihaulla, jossa tulos on kaikkien sen alueen kohteiden osalta samaan aikaan nähtävissä huoneistojen kalentereista. Sieltä pystyy jokainen siis näkemään alueen huoneistojen kaikkien kohteiden vapaat ajat yhdellä näytöllä. Sitten siirtymällä valitsemalla ”Lue lisää ja varaa” -painikkeella haluamansa huoneiston varauskalenteriin voi varata vapaita ajankohtia. Lisäksi on kalenterin alle tullut tietoa siitä, milloin kyseiselle kohteelle voi tehdä alle viikon varauksia (aikaväli, jossa näkyy alku- ja loppupäivämäärä).

Päällystöliiton ammattiyhdistyskoulutukset 2025

Vuoden 2025 aikana pidämme jo perinteiset ammattiyhdistyskoulutukset kuten aiempinakin vuosina on totuttu. Olemme kuitenkin lisänneet valikoimaan kaksi uutta koulutusta, yksi keväälle ja toinen syksyelle alueellisten LMYT-päivien yhteyteen. Nuo luottamus- ja varaluottamusmiesten perehdytys- ja täydennyskoulutustilaisuu-

det (LMPTK:t) on suunnattu ensisijaisesti lähivuosi luottamusmiestehtävissä aloitaneille tai muutoin virkaehtosopimuksista kertausta kaipaaville. LMPTK:iin osallistuvilla edunvalvojilla on mahdollisuus osallistua suoraan kevään ja syksyn alueellisille LMYT-päiville maissa olleiden tilaisuuksien päätyttyä. Päällystöliitto ry:n ensi vuoden

ammattiyhdistyskoulutuksien ajankohdat löytyvät netistä liiton jäsensivuilta sekä tämän jutun sivulta tietolaatikosta. Vuoden 2025 koulutusten ilmoittautuminen on jo avattu nettiin liiton jäsensivujen koulutusvälilehden alle. Ei siis muuta kuin ilmoittautumaan.

Tilaisuus:	Ajankohta:	Paikka:
Luottamusmiesten perehdytys- ja täydennyskoulutus LMPTK	11.–12.2.	Helsinki
Alueelliset luottamusmiehen- ja yhteistoimintapäivät (PV,RVL) kevät	12.–14.2.	Laiva
Puheenjohtajapäivät 2025	9.–11.4.	Laiva
Luottamusmiesten perehdytys- ja täydennyskoulutus LMPTK	9.–10.9.	Helsinki
Alueelliset luottamusmiehen- ja yhteistoimintapäivät (PV,RVL) syksy	10.–12.9.	Laiva

Päälystöliiton 95-vuotis- iltatilaisuus

Teksti: Mika Avelin Kuva: Marko Jalkanen

Päälystöliiton 95-vuotista taivalta juhlistettiin 4.11. Helsingissä, ravintola Sipulin talvipuutarhassa järjestetyllä cocktailtilaisuudella. Tilaisuuden esiintyjät pidettiin tarkoituksella salassa. Peltolan Hintriikan surumarssin alkaessa soimaan ainakin kaikille ammattikuntamme koulutuksen käyneillä oli hyvä arvaus, mitä seuraavaksi olisi tulossa. Väepeli **Rothin** ja korpraali **Spoofin** tervehdys kalmistosta toi perinteikkäät muistot vuosisatojen takaa koko juhlaväelle. Illan kruunasi Kaartin soittokunnan **Femu Brass Band** tähtisolistinaan **Diandra**. Bändin ja Didin fantastinen musisointi jäi varmasti kaikkien mieliin. Tapahuman järjestelyt ja ohjelma saivat paikalla olleilta kutsuvierailta varauksetonta kiitosta.

Palkitsemiset 6.12.2024

Puolustusministeri on perinteisesti myöntänyt Päälystöliiton ansiomitalit päivämäärällä 6.12.2024. Kyseiset huomionosoitukset on toimitettu jäsenyhdistyksille edelleen luovutettaviksi saajilleen. Itsenäisyyspäivänä on moni liiton jäsen niin palveluksessa kuin reservissä palkittu tai ylennetty. Lämpimät onnittelut kaikille huomionosoituksen saaneille.

Ritarikuntien kunniamerkkiesitykset

Päälystöliitto voi esittää jäsenilleen ritarikuntien kunniamerkkejä puolustusministeriön kautta. Jäsenyhdistyksen tulee täyttää kunniamerkkiesitysloMAKE ja lähettää se 31.1.2025 mennessä liiton toimistolle. Liiton hallitus käsittelee tehdyt esitykset ja lähettää hyväksytyt esitykset ministeriöön. Liiton toimisto ei täydennä ehdotusloMAKEita, ja siksi niiden tulee olla tarkasti täytettyjä ja hyvin perusteltuja. Kunniamerkkiesitykset allekirjoitetaan liiton toimesta, ja liitto ei lähetä puutteellisesti täytettyjä ehdotuksia eteenpäin. Puolustusministeriöllä on tietty kiintiö kunniamerkeistä, joita se voi esittää ritarikunnille. Liiton esittämät kunniamerkit eivät siis välttämättä etene ritarikuntien käsittelyyn. KunniamerkkiesitysloMAKE täyttöohjeineen löytyy osoitteesta <https://ritarikunnat.fi>.

Vuoden toimihenkilö ja urheiluteko

Vuoden toimihenkilön valinta pyritään ensisijaisesti kohdistamaan toimijaan, joka on toiminnallaan merkittävällä tavalla vaikuttanut liiton jäsenistön edunvalvontaan, asemaan tai hyvinvointiin. Valittavan henkilön tulee olla liiton jäsen tai työntekijä.

Vuoden urheiluteon palkitsemisen perusteena on vuoden aikana tehty liikuntaan aktivoiva toiminta tai hyvä urheilusuoritus. Palkinto voidaan myöntää henkilölle tai yhteisölle.

Molempien huomionosoitusten saajat palkitaan kunniakirjalla, stipendillä ja viikon vastikkeettomalla käyttöoikeudella valitsemaansa liiton lomakohteeseen.

Vuoden toimihenkilön ja urheiluteon saajat julkistetaan Puheenjohtajapäivillä 2025. Esitykset näihin palkitsemisiin tulee toimittaa sähköpostilla liiton toimistolle osoitteeseen toimisto@paallystoliitto.fi viimeistään 7.3.2025.

Lomatoiminta

Lomakohteiden jako lomakaudelle 1.1.–30.4.2025 toteutettiin onnistuneesti ensimmäisen kerran sähköisellä varausjärjestelmällä. Asiasta kerrotaan tarkemmin järjestösihteerin palstalla. Lomakauden 1.5.–31.8 haku aktivoituu järjestelmässä 2.1. alkaen ja päättyy 28.2. Liiton hallitus vahvisti kokouksessaan 3.10. päivitetyn lomatoiminnan pysyväsuhjeen. Kyseinen ohje löytyy liiton verkkosivuilta jäsen sivujen kohdasta ohjeet ja säännöt. Kaikkien lomakohteita käyttävien on syytä tutustua ja omaksua kyseinen dokumentti.

Päälystökaleneri ja jäsenkortti

Ensi vuoden Päälystökalenerit postitettiin marras/joulukuun vaihteessa kaikille

niille jäsenille, jotka olivat sen omien jäsen-tietojensa kautta tilanneet. Vuoden 2026 kalenterit tilataan kaikille niille jäsenille, joille se jäsentietoihin on merkitty. Nykyiset jäsenkortit vanhenevat helmikuun lopussa 2025. Uudet jäsenkortit tullaan toimittamaan ennen kuin vanhojen voimassaolo päättyy.

Ajankohtaista toimistolta

Jäsenyhdistysten jäsenlistat tulee olla tarkistettuna jo 17.1.2025. Yhdistyksen toimihenkilöistä tulee toimittaa liiton toimistolle heti vuosikokouksen jälkeen. Jäsenyhdistyksille on lähetetty asiasta tehty hallituksen ilmoitus yhdistysten sähköpostiosoitteisiin. Yhdistysten jäsenmaksupalaukukset ajalta 1.7.–31.12.2024 maksetaan yhdistysten tileille 28.2.

Liiton joulukorttivarat 2024

Liiton hallitus päätti sijoittaa tämän vuoden joulukorttivarat Unicefin kautta Ukrainan lasten tukemiseen.

Liiton toimisto on kiinni 20.12.2024–1.1.2025

Liiton toimiston väki toivottaa kaikille Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2025.

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004

toimisto@asianajotoimistolindell.fi
Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

Juhlavuoden Edustajakokous valmistautui jo tulevaan

Teksti ja kuvat: Juha Susi

Jarno Ylitalon edustama Dragsvik Befälsförening odottaa luottavaisin mielin ensi vuoden vaalikokousta. Useampia ammattitaitoisia toimijoita löytyy varmasti ehdolle.

Kuluva vuosi on Päälystöliiton 95-juhlavuosi. Pitkää historiaa juhlittiin Edustajakokousta edeltävän iltana cocktail-tilaisuudessa, johon oli kutsuttu yhdistysten kokousedustajat, yhteistyökumppaneita sekä työnantajien edustajia.

Tilaisuudessa kuultiin puheenjohtaja **Jyrki Lukkarisen** juhlapuheen lisäksi tervehdykset puolustusministeriöltä, Puolustusvoimilta, Rajavartiolaitokselta sekä Akavalta. Kuultiinpa tilaisuudessa tervehdykset myös taistelijapari väepeli **Rothin** ja korpraali **Spoofin** esittäminä. Viihteestä huolehti **Diandra** Kaartin soittokunnan **Femu Brass Bandin** säestäessä.

Ajankohtaiskatsaukset avasivat taustoja ja valottivat tulevaa

Edustajakokouksessa kuultiin Lukkarisen ja pääluottamusmiesten **Marko Jalakasen** ja **Jukka Mäkisen** katsaukset. Lukkarinen keskittyi esityksessään enemmän yleistilanteeseen yhteiskunnassa ja liitossa, kun vastaavasti pääluottamusmiehet avasivat puolestaan omien toimialuidensa neuvottelutulosten taustoja.

Lukkarinen listasi vuoden aikana käytyjä tapaamisia eri vaikuttajien kanssa sekä muiden järjestöjen kanssa tehtyjä yhteistyöitä.

- Viimeisimpien joukossa kattavasti eri henkilöjärjestöjen kanssa laadittu yhteinen kannanotto puolustuselontekoon. Näillä näkymin näyttää, että selonteon valmistaminen mennee alkuvuoteen.

Yhtenä nostona nousee esiin Nato-tehtävien vapaaehtoisuus, olivatpa ne Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tai joukkorakenteen tehtävät.

- Olemme kuulleet muilta pohjoismaalaisilta veljiltämme heidän toimintamalleistaan, joissa tehtävät perustuvat henkilöiden vapaaehtoisuuteen. Vastaavaa odotamme myös Suomen osalta.

Valtion ensi vuoden budjetti näyttää varsin suotuisalta puolustushallinnon kannalta. Vastaavasti valtion taloudellinen tilanne kokonaisuudessaan näyttää heikolta, mikä heijastuu lähestyviin virkaehtosopimusneuvotteluihin.

- Neuvottelut alkavat tammikuun puolivälissä. Mitään suuria virastoeria tuskin on tulossa.

Pääluottamusmies Jalkanen avasi omassa osuudessaan lähestyviä virkaehtosopimusneuvotteluita tarkemmin.

- Tausta- ja valmistautumistyötä on tehty jo pitkään Valtion neuvottelukunnassa ja eri työryhmissä.

Ison osan katsauksestaan Jalkanen käytti edellisen neuvottelukierroksen tarkastelemaan. Tavoitteena oli mahdollisimman iso vi-

rastoerä liukuman vaihdellessa virastoerän ja yleiskorotuksen välillä. Lopulta tarkentavien virkaehtosopimusneuvotteluiden tuloksena syntyi muun muassa OTV9-luokka, jonka taustoja Jalkanen selvensi erilaisten laskelmien avulla.

- Tällöin meillä oli mahdollisuus OTV-arviointijärjestelmän sekä luokkien OTV7 ja OTV8 edelleen kehittämiseen. Nämä sisältyivät myös meille Edustajakokouksen antamiin neuvottelutavoitteisiin.

Esitys uuden luokan avaamisesta tuli työnantajaosapuolelta.

- He olivat kiinnittäneet huomiota niin sanottuihin umpiperiin, jossa tietyn toimialan tehtävä on sama niin paikallis-, alue- kuin keskusastolla. Uudella luokalla saadaan palkkauksellista houkuttelevuutta.

Osuutensa lopuksi Jalkanen esitteli tulevan vuoden koulutustarjontaa. Koulutustarjontaan on luotu luottamusmies- ja yhteistoimintatehtäviin valituille uusille toimijoille perehdyttämiskoulutukset sekä keväälle että syksylle.

- Näiden lisäksi suunnitelmisamme on kaksi liiton omaa verkkokoulutustilaisuutta, joissa aiheina ovat Päälystöliiton ajankohtaiset kuulumiset sekä ajankohtaisia virkaehtosopimusasioita. Näiden ajankohdista tiedotetaan tuonnempana.

Rajan pääluottamusmies Jukka Mäkinen kertoi katsauksessaan viimeisimmästä virastoeräneuvottelusta.

- Näissä virastoerä kaatui ja se meni perälautaan. Neuvotteluissa saavutettiin kylläkin neuvottelutulos, mutta sitä ei hyväksytty yhdessä sopijajärjestössä. Puolen prosentin virastoerä meni näin ollen palkkatalukoihin yleiskorotuksena.

Neuvotteluita jatkettiin virastossa kuitenkin kesän aikana niin sanottuina kustannusneutraaleina virkaehtosopimusneuvotteluinä.

- Näissä päästiin sopimukseen. Poikkeuksellisesti työnantaja julkaisi myös muis- tion sovitusta asioista koko henkilöstölle. Tämän tavan soisi jatkuvan.

Tilinpäätöksestä ensi vuoden talousarvioesitykseen

Puheenjohtaja Lukkarinen esitteli kokousedustajille vuoden 2023 tilinpäätöksen ja liiton toimintakertomuksen.

- Vuoden 2023 taloudellinen tulos ylitti laatimamme talousarvion. Vuosi 2023 oli laadittu alijäämäisenä, mutta alijäämää kertyi arvioitua huomattavasti vähemmän.

Lukkarinen perusteli arvion ja toteuman eroa liiton varovaisuusperiaatteella.

- Pyrimme arvioimaan mahdolliset ennakoinnattomat menot sekä palveluiden ja tuotteiden hintojen korotukset. Nyt nämä eivät toteutuneet arvioiden mukaan. Menosäästöjä on syntynyt myös verkkokokouksia hyödyntämällä.

Kokousväellä ei ollut huomauttamista tilinpäätöksestä, joten hallinnolle myönnettiin vastuuvapaus. Alijäämää päätettiin katkaa pääomasta.

Vastaavaa varovaisuusperiaatetta noudatetaan myös ensi vuoden talousarvion osalta.

- Meillä on käytössä taloudelliset sopeuttamistoimet, joiden mukaisesti toimimme. Liiton talous on turvattu myös tulevalle vuosikymmenelle.

Puheenjohtaja nosti muutamia kohtia esiin ensi vuoden toimintasuunnitelmasta. Tänä vuonna tehty lomahaku-sovelluksen käyttöönotto saa jatkoa ensi vuonna kotisivualueen päivityksellä.

- Kotisivuista pyritään tekemään entistä huomattavasti selkeämmät. Jatkamme myös edelleen talouden tiekartan päivittämistä. Ensi vuodelle on suunniteltu jo useampia joukko-osastovierailuita.

Liiton talous karttuu sijoitustuottojen lisäksi luonnollisesti myös jäsenmaksuista. Niihin ei tehty mitään muutoksia.

Urheilutoiminta muuttuu ensi vuodesta alkaen

Pääkaupungin päällystö oli laatinut Edustajakokoukselle esityksen, jonka mukaan liiton urheilutoiminta ja urheilujohtajan tehtävä tulisi lakkauttaa hallituskauden loppuun mennessä säilyttäen kuitenkin kuntoliikunnan tukemisen.

Kokous hyväksyi esityksen liiton hallituksen tarkennuksen mukaisesti. Sen mukaan urheilutoiminta, pois lukien kuntoliikunnan tukeminen, lakkautetaan jo 31.12.2024. Taustalla on liki olemattomaan pudonnut osallistujien määrä.

- Panostamme jatkossa suoraan jäsenistön kuntoliikunnan tukemiseen. Tässä ovat avainasemassa jäsenyhdistykset, jotka todentavat kustannukset. Myös tuki makse-

Kokousedustaja Antti Nummela esitti Pääkaupungin päällystön laatiman esityksen urheilutoiminnan lakkauttamisesta. Esitys hyväksyttiin liiton hallituksen tarkennuksen jälkeen, jonka mukaan kilpailutoiminnan sijasta keskitytään kuntourheilun tukemiseen

taan jäsenyhdistysten kautta. Tiedotamme tästä vielä tarkemmin jäsenistöä ja yhdistyksiä, Lukkarinen toteaa.

Tulevaa neuvottelukierrosta silmällä pitäen kokous hyväksyi tarkistetun sopimus- ja neuvottelutavoitteiden priorisoinnin.

Kokouksen päätteeksi liitto antoi julkilausuman, joka koskee henkilöstövoimavarojen turvaamista valmisteilla olevassa puolustuselonteossa. Julkilausuma on luettavissa kotisivuilta osoitteesta <https://www.paallystoliitto.fi/uutiset/paallystoliiton-edustajakokous-antoi-julkilausuman/>.

Paikallisyhdistyksessä odotetaan jo vaalivuotta

Dragsvik Befälsförening valmistautui kokoukseen hyvinkin perinteisesti, vaikka kokousmateriaali ei ollut vielä saapunut yhdistyksen yleiskokoukseen mennessä. Kun materiaali aikanaan saapui, lähetettiin jäsenistölle kysely.

- Painotimme siinä yhdistysten tekemiä aloitteita ja niihin liittyvät liiton hallituksen kannanotot. Jäsenistömme oli yksimielisesti samaa mieltä, mitä hallitus oli omassa kokouksessaan esittänyt. Muutenhan aineisto oli niin sanottua perussettä, yhdistyksen kokousedustaja **Jarno Ylitalo** kertoo valmistautumisesta.

Yhdistyksen jäsenistöä tiedotetaan

myös kokouksen päätöksistä.

- Lähetän koosteen kokouksessa nouseista asioista ja esityksistä kuten tapana on.

Ensi vuonna Edustajakokous on vaalikokous, jossa valitaan liitolle uusi puheenjohtaja ja hallitus. Ylitalo luottaa, että tehtäviin löytyy hakijoita valtakunnallisesti.

- Meillä on liitossa ja eri yhdistyksissä sen verran ammattitaitoista ay-väkeä ehdolla tuleviin tehtäviin, että laadukas työ aivan varmasti jatkuu. Odotamme tulevien ehdokkaiden vaalikampanjoita ja esittäytymisiä.

Dragsvikissa on kartoitettu myös oman yhdistyksen askelmerkkejä tulevaisuuteen.

- Kun jäsenmäärä aikanaan putoaa, on vaihtoehtoina henkilöjäsenyys tai liittyminen naapuriyhdistykseen. Vielä ei kuitenkaan ole sen aika.

Iltajuhlissa palkittiin seuraavat henkilöt:

Ansiomitali soljen kera:
Kapteeni evp. **Juha Kakko**

Ansiomitali:
Kapteeniluutnantti **Markus Jalonen**
Kapteeni **Toni Rinta**

Vuoden opistoupseeria ohjaa halu tehdä asiat hyvin ja huolellisesti

Teksti: Juha Susi Kuvat: Timo Harikosken kotialbumi ja Juha Susi

Vuoden opistoupseeri, kapteeni **Timo Harikoski** toimi lentokoulutuspäällikkönä Vartiolentolaivueessa ennen maaliskuista siirtymistään reserviin. Hän on loistava esimerkki siitä, kuinka omaa osaamistaan voi kehittää koko palvelusuran ajan. Jatkuvaan haluun tietää ja osata enemmän on vastausta haettu uutta opiskelemalla. Uran loputtua nousee tyytyväisyys esiin.

- Koen, että saavutin ja jopa ylitin asettamani tavoitteet lentopojan uralleni. Samoin olen kiitollinen valinnastani Vuoden opistoupseeriksi. Erityisesti siksi, että ehdotus on tullut omilta joukoilta, ja toimintani koeneen päällikkönä ja kouluttajana on huomioitu korkealle.

Raja vei voiton

Harikoski aloitti palveluksensa Kauhan Ilmasotakoulussa Lentoreserviupseerikurssilla vuonna 1997. Hyvin suoritettun kurssin jälkeen tarjolla oli paikka sekä Ilmavoimien että Rajan ohjaajalinjoille. Valintaa ei ole tarvinnut juurikaan katua.

- Yön yli asiaa harkittuani päättelin Rajan helikopterilentäjän uran monipuolisen kokonaisuuden olevan parempi valinta. Rehellisesti sanottuna tälläkin linjalla työssäni on ollut yksittäisiä hetkiä, päiviä ja viikkoja, joita olenkin katunut, mutta itse valintaa ja tätä työtä en koskaan.

Lentoreserviupseerikurssin jälkeen alkoivat heti samana syksynä opinnot Maanpuo-

lustusopistossa.

- Ammattilentäjäksi valmistuttuani aloitin maarajan valvontalennot ja poliisin virka-aputehtävät kevyellä 1-moottorihelikopterilla (AB206).

Jatkuva opiskelu avasi uusia mahdollisuuksia

Pitkään ei tarvinnut samalla kalustolla lentää, kun tarjolle tuli mahdollisuus uuden opiskeluun.

- Opistoupseeriksi valmistumisen jälkeen heti seuraavana vuonna sain Dallasissa koulutuksen kevyeen 2-moottorihelikopteriin (AB412) jatkaen merirajan valvontatehtäviin sekä etsintä-, pelastus-, ensihoito- ja muihin virka-aputehtäviin ja valtion johdon kuljetuksiin.

Työt Helsingissä sujuivat hyvin, mutta tuloissa oli taas uutta.

- Työnantaja katsoi neljän Helsingin työvuoden jälkeen minun parhaaksi jatkaa uraani Turussa. Sain Stavangerissa koulutuksen Super Puma -helikopteriin (AS332), ja kolmen vuoden perämiehenä työskentelyn jälkeen edelleen Super Puman päälliköksi ja myöhemmin lennonopettajaksi.

Opettajana operatiivisen lentäjän työnkuva säilyi entisellään lisänään merkittävä koulutusvastuu.

- Koulutin uusia perämiehiä ja muita päälliköitä niin helikopterissa kuin simulaattoreissa Stavangerissa ja Marseillissa.

Paluu Helsinkiin ja uuden kaluston vastaanotto

Harikoski siirtyi takaisin Helsinkiin vuonna 2013 helikopteriryhmän johtajaksi esimiesvastuuneen ennakkoiden tulevaa kalustovaihdosta.

- Vuonna 2015 saimme Helsinkiin ja Turkuun uudet ja modifioidut Super Puma -helikopterit (H215), joista ensimmäisen pääsin Airbus Helicoptersilla Marseillissa kouluttauduttuani vastaanottamaan ja tuomaan Helsinkiin.

Uuden kaluston saapumisesta seurasi mittava koulutusohjelmien uudistus ja miehistöjen koulutusten läpivienti. Samoihin aikoihin tapahtui pitkään Malmilla toimineen Helsingin tukikohdan (korjaamo, helikopte-

riryhmä, esikunta) suunnittelu, rakentaminen ja muutto Vantaalle.

Harikosken osaamista hyödynnettiin myös ilmailuviranomaisen tarkastuksiin.

- Vuodesta 2017 lähtien sain Traficomien valtuutuksella toimia tarkastuslentäjänä, mikä toi työnkuvaan muiden lentäjien pakolliset vuosittaiset tarkastuslennot.

Koulutuspäällikön tehtävä uran huipentumana

Harikosken uran aikana koulutusta on kertynyt niin työnantajan tarjoamana kuin omatoimisena opiskeluna.

- Opiskelin Aalto-yliopistossa diplomi-insinööriin opintoja, jotka olivat hyvä kontrasti operatiiviselle työlle. Eniten hyötyä työhöni, ja siinä nimenomaan esimiestehtäviin helikopteriryhmän johtajana, sain Turun kauppakorkeakoulussa johtamisen opinnoista.

Osaamisen karttumisen myötä Harikosken työura huipentui koulutuspäällikön tehtäviin koronavuonna 2020.

- Minulle se tarkoitti sitä, että jo valmiiksi haastava tehtävä, sen vaatima suunnittelu ja toteutus, muuttui ennennäkemättömällä tavalla. Toistuvien tartuntojen ja karanteenien vuoksi oli suunniteltava lentäjien pakolliset koulutukset monta kertaa uudelleen.

Vaadittujen varotoimien vuoksi kontaktit muihin miehistön jäseniin piti minimoida, ja matkustuskieltojen vuoksi simulaattoreihin kaan ei päästy harjoittelemaan.

- Toisaalta, kun kaikki muut ilmailijat olivat maassa, koulutusta helikoptereilla saattoi jatkaa vapaalla taivaalla.

Aikaa myös yhdistystoiminnalle

Harikoski on toiminut oman paikallisyhdistyksensä Rajavartiolaitoksen lentäjien toiminnassa ja hallinnossa 15 vuotta. Hänen mielestään edunvalvonnan merkitystä ei voi liikaa korostaa.

- Asiakysymykset ovat hoituneet luottamusmiehen ja liiton kautta aina sujuvasti. Luotan, että molemmilla osapuolilla on aito halu kehittää toimintaa parempaan, vaikka työnantajan uudet päätökset ja tulkinnat tuntuvatkin ajoittain oudoilta.

Jaksaminen, henkilöstön riittävyys ja kiire näkyvät tuttuina kuormittavina merkkeinä tukikohdassa.

- Työn hallintaa merkittävästi hankaloittaa se, että työpäivien muutoksia on runsaasti ja erittäin lyhyellä varoitusaajalla. Ylitöitä syntyy hälytyksistä ja sairaalopaikkauksista, ja työn kuormaa on välillä liian paljon niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä.

Näiden lisäksi tulee jatkuvasti uusia suorituskysymyksiä.

- Tämä näkyy lisäkoulutautumisen ja taitojen ylläpidon määrän kasvuna.

Lentäminen jatkuu reservissä

Eläkkeelle siirryttyään Harikoski on jatkanut entisessä asiantuntijaroolissaan koulutuspäällikkönä ennen seuraajan astumista tehtävään marraskuussa.

- Tehtävien luovutuksen jälkeen omalla kohdalla lentotyö jatkuu FinnHEMSin lääkehelikoptereilla Tampereen ja Vantaan tukikohdissa. Saattaa olla, että lennän vielä jonkun lennon Super Pumallakin tai avustan Vartiolentolaiuetta jossain muussa projektissa, mikäli minulta sitä pyydetään.

Yhden asian Harikoski haluaa esittää eteenpäin.

- Perinnökseni toivon, että Esikunnassa jatkossakin ymmärretään motivoitua ja hyvinvoivan miehistön keskeinen merkitys lentotoiminnan onnistumisessa. Avannosta nostetun hengen pelastamiseen ei yksikään helikopteri pysty, vaan se vaatii tarkkaan koulutetun miehistön ohjaamossa, vinssin käytössä, vajerin päässä pelastamassa ja ensihoidon antajana. Näiden kaikkien saumattomassa yhteistyössä.

Timo Harikoski toivoo, että jatkossakin ymmärretään motivoitua ja hyvinvoivan miehistön keskeinen merkitys lentotoiminnan onnistumisessa.

- Avannosta nostetun hengen pelastamiseen ei yksikään helikopteri pysty, vaan se vaatii tarkkaan koulutetun miehistön ohjaamossa, vinssin käytössä, vajerin päässä pelastamassa ja ensihoidon antajana. Näiden kaikkien saumattomassa yhteistyössä.

Kapteeni Timo Harikoski 46 v

- Asuu perheineen Helsingissä. Kaksi alakouluikäistä lasta.
- Harrastaa lumiseen aikaan vapaalaskua ja hiihtoa, lumettomaan aikaan maastopyöräilyä ja melontaa.

Motto: Tee asiat särmästi, mutta älä pelkää elää reunalla (Harikosken call sign on lentäjäväljen antama tunnus Edge)

Merivoimissa ollaan tyytyväisiä ensimmäiseen Nato-vuoteen

Teksti ja kuvat: Juha Susi

Merivoimien komentaja, kontra-amiiraali **Tuomas Tiilikainen** summasi ensimmäisen täyden Nato-vuoden kokemuksia Päälystölliton vierailun yhteydessä.

- Takana on hyvin mielenkiintoinen vuosi, ja isoja yllätyksiä ei ole tullut. Taustalla on työ, jossa Merivoimat on yhteensovittanut toimintojaan jo pitkään kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Voitaisiin puhua jopa ennätyksellisen nopeasta integroimisesta.

Samanaikaisesti Merivoimissa on ollut käynnissä joukkotuotanto ja operatiiviset tehtävät. Asevelvollisten koulutusta kehitetään ja toimintoissa huomioidaan maailmalta saatuja oppeja.

- Nämä ovat meille ensiarvoisen tärkeitä. Otamme syötteitä niin Ukrainan sodan kokemuksista kuin Punaisenmeren tapahtumista.

Komentaja nostaa esiin myös niin sanotun varjolaivaston arvioidessaan Itämeren tilannetta.

- Itämerellä liikkuu paljon laivoja, joiden kunto ja miehistön osaaminen nostavat riskejä ympäristöönnettomuuksiin. Tämä heijastuu myös meidän toimintaamme varautumisena mahdollisiin virka-aputehtäviin.

Merivoimille vuosi 2025 tulee tarjoamaan taas uusia kokemuksia ja harjoituksia.

- Osallistumme Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osana Naton pysyviä laivasto-osastoja Katanpää- ja Hamina-luokan aluksilla.

Näiden lisäksi uuden kaluston käyttöön saaminen lähestyy. Ensi vuoteen ajoittuu myös ensimmäisen Laivue 2020 -aluksen vesillelasku.

- Jälkikäteen tarkasteltuna näiden uusien laivojen aikanaan laaditut suorituskykyvaatimukset on arvioitu oikeiksi ja ovat edelleen ajan vaatimukset täyttäviä.

Henkilöstön jaksaminen korostuu kaiken kiireen keskellä

Tiilikainen nostaa puheissaan esiin henkilöstön jaksamisen.

- Henkilöstö on ollut tiukoilla. Emme kuitenkaan erotu muista työilmapiirikyselyiden perusteella, eikä niissä näy hälyttäviä merkkejä.

Komentaja korostaa palautumisen merkitystä kaikilla tasoilla.

Merivoimien komentaja, kontra-amiiraali Tuomas Tiilikainen korostaa lähiesimiehen roolia kuormituksen hallinnassa ja työaika-suunnittelussa. Välillä tulee olla myös kiireettömämpiä jaksoja.

- Korostan lähiesimiehen roolia kuormituksen hallinnassa ja työaika-suunnittelussa. Välillä tulee olla myös kiireettömämpiä jaksoja.

Tapaamisen aikana työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen mainitaan usein.

- Meidän tulee hallita työn kuormittavuutta ja osaamisen kehittymisen suhdetta kaikilla tasoilla. Tämä heijastuu myös henkilöstömme perheisiin. Tiedämme, miten lujilla perheet ovat tänä päivänä. Meidän tulee pystyä antamaan aikaa palautumiselle.

Kertynyt kuorma ei kuitenkaan ole aiheuttanut mitään piikkiä ulosvirtaukseen.

- Ulosvirtauksen havainnointi ja siihen vaikuttaminen on tärkeää. Meidän tulee pitää huolta henkilöstöstä, muuten koulutetut osaajat saattavat haluta pois. Vastavuoroisesti panostamme myös rekrytointiin paljon.

Opistoupseerien osaaminen halutaan ulosmitata

Merivoimissa halutaan hyödyntää opistoupseerien osaamisen ja ammattitaidon siirtyminen organisaation käyttöön. Tämä tarkoittaa osalle väistämättä paikkakuntasiirtoja, jotta nousujohteisuus ja osaaminen saadaan ulosmitattua.

- Tehtävien vähetessä ne tiivistyvät yläpäähän. Tämä ei ole helppo ja nopea siirtymävaihe. Toivon, että avoimiin tehtäviin hakeudutaan aktiivisesti. Tulee kuitenkin muistaa, että kehitämme tässä järjestelmää, eikä yksittäisten ihmeisten toiveita.

Henkilöstöpäällikkö, kommodori **Sauli Rimmanen** luettelee esimerkiksi muutamia tehtäviä, joihin tarvitaan opistoupseerien osaamista.

- Henkilöstö- ja huollon alojen tehtävät täällä esikunnassa. Joukko-osastoissamme merivoimallinen erityispiirre on aluspalvelukseen liittyvät tehtävät.

Monelle opistoupseerille on karttunut palveluksen aikana eri pätevyksiä, joiden

hankkiminen vaati monen vuoden työn. Näiden osaamisten ja taitojen korvaaminen vaatii tarkkaa suunnittelua.

- Ei tässä meille mitään hätää tulee, kun työ tehdään suunnitellusti. Niin sanottujen vanhojen sotilaiden poistuman myötä tämä suunnittelutyö helpottuu, kun tiedämme kunkin henkilön reserviin siirtymisen ajankohdan.

Meripalvelun kehittämistä tukea jaksamiseen

Keskustelun aikana nousi esiin muutama vuoden takainen meripalvelun kehittämistyöryhmän lopputulos. Tuolloin henkilöjärjestöt ja työnantaja eivät päässeet yhteisymmärrykseen, eikä uudistusta toteutettu. Komentaja toivoikin, että meripalvelua tarkasteltaisiin uudelleen

- Toivon järjestöjen käyvän keskuudessa keskusteluita yhteisen näkökannan saamiseksi. Sen pohjalta voimme lähteä kehittämään tätä yhdessä.

Jäseninfot ovat tarpeellisia

Merivoimien komentajan vierailun yhteydessä järjestettiin myös jäseninfo Rannikkolaivaston jäsenistölle. Paikalle saapuneiden joukossa olivat kapteeniluutnantit **Timo Nurminen** ja **Jyri Holma**. Molemmat pitivät vastaavia jäseninfoja tarpeellisina.

- Tällaiset tilaisuudet antavat hyvää taustatietoa siitä, mitä kulisissa tapahtuu. Avoin keskustelu on aina hyvä asia. Kun on tavannut liiton toimijoita, lähestymiskynnys madaltuu, Holma avaa näkemystään.

- Kiva kuulla asioiden kehittymisestä ja tolasta naamatustenkin, eikä vain lehdestä lukemalla. Sanoma välittyy paremmin, Nurminen komppaa.

Kansainväliset tehtävät ovat osa normityöpäivää

Molemmat haastateltavat palvelevat huollon tehtävissä: Nurminen Huoltotoimiston päällikkönä ja Holma samaisessa toimistossa täydennysupseerina.

- Kansainvälisen toiminnan lisääntyminen on tosiaan lisääntynyt. Niistä on tullut rutiinia jo muun työn ohessa, Nurminen kertoo.

Mitenkään erikoisina näitä kansainvälisiä tehtäviä ei enää koeta.

- Meidän työpisteellämme ei ole Nato-tehtävistä juurikaan keskusteltu, Holma kuvaa rutiinia.

OUKES on tullut tutuksi

Opistoupseerien keskitetty tehtävä- ja seuraajasuunnittelu on molemmille huol-

Jäseninfoon osallistuneet kapteeniluutnantit Jyri Holma ja Timo Nurminen toivovat rekrytointiviiveiden poistoa. Täyttämättömien tehtävien työt jakautuvat muille ja nostavat työkuormaa.

tomiehelle tuttu. Nimet löytyvät listalta. Suunnitelmallisuus koetaan hyvänä.

- Suunnitelmallisuus on aina hyvästä etenkin, jos niistä suunnitelmista pidetään kiinni. Ennakoitavuus helpottaa monessa suhteessa. Olen ollut nyt tässä tehtävässä (OTV8) kohta viisi vuotta, joten ei hirveän paljon vaativampia tehtäviä enää ole odotettavissa, lähinnä vaihtelua, Nurminen kokee järjestelmän.

Samoilla linjoilla on myös Holma.

- Järjestelmä on hyvä, jos esimiehet käyttäisivät työkalua hyödyksi. Oma nimeni löytyy listalta useamman tehtävän kohdalla. Tosin en itse olisi valmis vaihtamaan palveluspaikkakuntaa.

Nurmiselle palveluspaikkakunnan siirto on tullut jo tutuksi. Hän siirtyi Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä Keuruulta pienen mutkan kautta Turkuun. Kulttuurin muutos tuntui aluksi isolta.

- Keuruu on pieni kaupunki ja varuskunta oli pieni kylä sen sisällä. Siellä kaikki tunsivat toisensa. Asuimme perheeni kanssa varuskunnassa, joten tuo kollektiivisuuden tunne oli läsnä myös vapaa-ajalla. Työkaaverit perheeseen tulivat tutuiksi taloyhtiön hiekkalaatikolla, ja varuskunnan kerho oli kaikkien yhteinen iso olohuone.

Rekrytoinnin viiveistä on päästävä eroon

Jaksaminen, kiire ja henkilöstön vähyys ovat tuttuja asioita myös haastatelluille.

- Henkilöstön vähyys näkyy kaikkialla ja kaikessa. Omassa tehtävässä se näkyy erityisesti hyvinkin monenlaisena sijaista-

misena, ja nuo sijaistamiset ketjuuntuvat, Nurminen harmittelee.

Holma kertoo, millainen tilanne voi olla pahimmillaan.

- Kiire on lisääntynyt vuosien varrella. Ihmiset saattavat ottaa tietokoneen lomalle mukaan ja käydä tarkastamassa, onko tullut postia ja pitääkö niihin reagoida.

Molemmat toivovat avoimien tehtävien nopeampaa täyttämistä.

- Rekrytoinnin viiveet voivat olla todella pitkiä. Käytännössä useita kuukausia, jotta eläköityneen tai muualle siirtyneen tilalle saadaan uusi tehtävänhoitaja. Tässä jää oikeanlaiset tehtävävaihdot ja perehdyttämiset todella vähälle, Nurminen tuskailee tilannetta.

Opistoupseerien vähyys alkaa näkyä yhä enemmän avoimien tehtävien täyttämässä.

- Tehtävät ovat todella kauan auki, ja aukkoa paikataan jakamalla tehtävät muille. Tämä taas lisää työn kuormittavuutta, Holma avaa tilannetta.

Kun ei ole henkilöstöä, ei ole myöskään hakijoita.

- Itse en ole niinkään huolissani opistoupseerin riittävydestä. Tiedämme, mikä on tilanne. Mutta se, että tehtävä siirretään aliupseereille tai upseereille, vaatisi enemmän suunnitelmallisuutta ja toteuttamisen nopeuttamista, Holma esittää toiveen eteenpäin.

Ei mitään raflaavaa maavoimien länsirintamalta

Teksti: Matti Vihurila

Kuvat: Jani Laine ja Matti Vihurila

Päälystöliiton puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** ja pääluottamusmies **Marko Jalkanen** vierailivat loka-kuussa Porin prikaatissa ja tapasivat niin jäsenistöä kuin prikaatin johtoakin. Vierailua isännöivät liiton hallituksen jäsen, kapteeni **Jani Laine**, Maavoimien pääluottamusmies, kapteeni **Ilkka Huttula** sekä Säskylän paikallinen luottamusmies, yliluutnantti **Jaska Hyvönen**.

Niinisalon toimipisteessä infotilaisuuteen osallistui kymmenkunta jäsentä. Lukkarinen ja Jalkanen kertoivat ajankohtaisista asioista kuten työaikalahankkeen jatkumisesta, tulevasta puolustuselonteosta sekä ensi vuoden budjetista ja neuvottelukierrokselle valmistautumisesta. Jäsenistöä informoitiin myös liiton tekemästä vaikuttamisesta ja yhteistyöstä niin kotimaassa kuin yhteis-pohjoisen NOA-yhteistyön kautta.

Kapteeni **Tuomo Kuntola** oli tyytyväinen infoon ja sen antiin.

- Johdon vierailu kentällä tuo liiton toiminnalle ja edunvalvonnalle kasvot. Näin monessa suhteessa henkilöstön kynnys myös madaltuu nostaa esiin mieltä askarruttavia asioita liiton suuntaan. Vaikka paikallistasolla tiedottaminen liiton asioista on ollutkin varsin hyvää, on hienoa kuulla asioita myös suoraan liiton johdolta. Johto toi hyvin esiin myös liiton strategiaa tuleville vuosillekin. Edunvalvonta on mielestäni ollut kiitettävällä tasolla, ja vuoropuhelu työnantajan suuntaan on rakentavaa ja yhteistyötä

”vaalivaa”. Tällä tarkoitan sitä, että paikallistasolla edunvalvojat ovat hyvin pystyneet omalla panostuksellaan löytämään balanssin työntekijän henkilökohtaisten tarpeiden ja työnantajan tarpeiden täyttämiseksi meidän henkilöstöryhmämme osalta. Liittotason edunvalvonta on tuottanut mielestäni mm. hyvää palkkakehitystä meidän palkkausjärjestelmäämme ja siitä on pyritty luomaan kannustava. Liitossamme on kaikkea todella hyvää neuvotteluosaamista.

- Tapaamisessa ei noussut esiin mitään raflaavia asioita, mistä päätellen isompia paikallisia haasteita ei ole. Henkilökohtaisesti nostin vielä esiin paikkariippumattoman työn tekemisen tehtävissä, joissa se olisi mahdollista. Eli virkapaikka voitaisiin tapauskohtaisesti sopia mihin tahansa puolustusvoimien hallintoyksikköön sikäli, kun se olisi kaikkien osapuolten kanssa sovittavissa. Uskoisin, että tällä menettelyllä saisimme vähenevää opistoupseerien osaamista kohdennettua vielä tehokkaammin. Monikaan ei hakeudu haasteellisempiin tehtäviin, jotka sijaitsevat oman työssäkäyntialueen ulkopuolella. Saavutettu taloudellinen hyöty sulaa maantiehen ja asumiseen, ja harva meistä haluaa muuttaa työn perässä asumaan erilleen omasta perheestään. Kiitokset liiton johdolle ja edunvalvontahenkilöstölle hyvin hoidetusta työstä. Siitä perspektiivistä, mistä itse asioita tarkastelen ja vertailen, meidän liittomme toiminta on ihan timanttista.

Kapteeni **Jani Narmio** oli Kuntolan kansa samoilla linjoilla.

- Todella suuri merkitys, koska on paljon helpompi kysyä, jos joku asia vaivaa. Vaikka Päälystölehdessä ja liiton sivuilta saa tietoa, niin johdon tapaamiset ovat aina paikallaan. Esille ei mielestäni nostettu mitään erikoista, ja väki oli varsin tyytyväisiä. Vaikka palveluksessa olevien määrä vähenee, niin silti meidän asioita hoidetaan mallikkaasti.

Komentaja halusi kuulla huolet heti kättelyssä

Liiton johdon toinen vierailupäivä alkoi Säskylän toimipisteen jäsenistön tapaamisella. Lukkarisen ja Jalkanen alustusten jälkeen jäsenillä oli tilaisuus keskustella heidän mieltään askarruttavista asioista. Kapteeni **Marko Heino** piti mukavana tilaisuuden tavata liiton väkeä ja keskustella kasvotusten.

- Liiton edunvalvonta on mielestäni toiminut hyvin. Keskustelua täällä herätti uuteen työajan liukumaohjelmaan (PVSAP Fiori) siirtyminen ja siinä tehtyjen merkintöjen oikeellisuus, Heino kertoi.

- Hienoa nähdä, että liiton edustajat saavat kasvot ja kynnys olla heihin yhteydessä madaltuu. Mielestäni niin paikallis- kuin liittotasolla puututaan hyvin asioihin ja viedään niitä eteenpäin. Varmistakaa, että vaativimmat tehtävät säilyvät niin kauan kun halukkaita tehtävänhoitajia löytyy, kapteeni **Kari Ojanen** totesi.

OUKES nousi esiin keskusteluissa. Vaativimpia tehtäviä on tarjolla esim. Tampereella, mutta ...

- Reppurina palkkahyöty menee matkustamis- ja asumiskuluihin.

Jäsentapaamisen jälkeen oli vuorossa prikaatin komentajan prikaatikenraali **Jami Virran** ja henkilöstöpäällikön majuri **Matti Asplundin** tapaaminen. Heti keskustelun alussa komentaja halusi kuulla keskeiset huolet.

- Esiin ei ole noussut mitään erityisiä asioita. Vauhti on kyllä kova ja kotimaan harjoitusputket, kansainväliset harjoitukset ja ylityöt kerryttävät työkuormaa. Maavoimien esikunnassa pidetyssä tilaisuudessa Porin prikaati oli ylitöiden osalta piikki-paikalla, mutta jäseniemme kertoman mukaan nyt ollaan menossa parempaan suuntaan, Jyrki Lukkarinen vastasi.

Kapteeni Jari Narmio

Kapteeni Tuomo Kuntola

Päällystöliiton vanhempaa jäsenistöä hieman huolettavat OUKES:n myötä mahdollisesti tulevat pakkosiirrot puolustushaaraesikuntiin ja Logistiikkalaitokselle. Lukkarisen mukaan liitto on neuvottelemalla pyrkinyt edistämään ylimpien tehtävien palkkausta ja siirtokorvauksia.

- Olen osaltani yrittänyt kannustaa, että käyköö muutama vuosi katsomassa muualla ja tulkaa sitten takaisin. Se antaa näkyvyyttä ja rikkoo rytmiä, esim. ylempien esikuntien harjoitusrytmi on rauhallisempi kuin joukoissa, Virta totesi.

Keskustelun siirtyessä Natoon komentaja sanoi ymmärtävänsä käynnissä olevien palvelussuhteen ehtojen tärkeyden. Hän nosti myös esiin mielenkiintoisia näkökulmia, joita 2–3 vuoden komennukset voivat tuoda tullessaan.

- Pitkä ulkomaankomennus maksaa lähitijalle aina jotakin: rahaa, perhe- ja parisuhteita, ystävyksiä, harrastuksia – se on iso uhraus. Toisaalta kotimaassa huoltosuhde heikkenee koko ajan, ja olemme nyt siinä iässä, että on meidän vuoromme pitää huolta vanhemmistamme. Tässä tilanteessa kolme vuoden poissaolo ei välttämättä toimi, ja 10 vuoden päästä ollaan vielä huomattavasti vanhempi.

Harjoitus- ja työkuormaa pitää tarkastella ja keskustella siitä yksilökohtaisesti jo etukäteen

Prikaatikenraali Virta palasi vielä henkilöstön jaksamiseen lisääntyneessä harjoitus- ja työkuormassa. Hän myönsi suoraan, että viimeisimmän kyselyn pohjalta prikaatilla ei ollut paljon hurraamista. Komentaja on kuitenkin syvästi pohtinut asiaa ja ratkaisuja siihen.

- Joudun itse kamppailemaan sen asian kanssa, että osa henkilöstöstä on rakentanut elämänsä lisien varaan, mutta pidemmän päälle se ei ole kestävä. Mielestäni 70 harjoitusvuorokauden rajaa pohdittaessa yksilökohtaisesti ei saa ajatella, että se on jotenkin sisäänrakennettu, mikä johtaa siihen, että kaikkien on oltava se määrä. Esimiesketjussa koulutuskaudet on pohdittava ja suunniteltava hallittaviksi siten, että jos on joku, jolla on mahdollisuus tehdä vähän enemmän, hän tekee sen ja hän tietää tästä jo etukäteen. Tarkastelun pitää olla yksilökohtaista, millainen työkuorma on eikä "harmaana", jossa mennään vaan ja siellä on nappuloita, jotka tekevät jotakin. Jos henkilö toteaa, että pystyy 100 harjoitusvuorokauden ja esimiehet toteavat silmiin katsottaessa, että tämä toimii hänen kohdallaan, niin kaikin mokomin, Virta kertoi ajatuksistaan.

Kapteenit Kari Ojanen ja Marko Heino

Puheenjohtaja Lukkarinen muistutti, että elämme vähän tehostetussa valmiudessa, mutta kuitenkin rauhan ajassa. Kun nyt painetaan 110 prosenttia lasissa, mitä henkilöstöstä saadaan irti, jos lähestytään kriisiä. Keskeisinä syinä vauhtiin ovat covid-pandemia, Venäjän toimet ja Nato-jäsenyys. Tehoja pitää laskea ja palata normaaliin tasoon. Prikaatikenraali Virta oli samaa mieltä asiasta.

- Palautetaan koronaa edeltävältä ajalta ne asiat, jotka kannattaa säilyttää. Korona-aikana ruokailujen välit varuskuntaravintolassa olivat 30 minuuttia, mikä tarkoitti sitä, että aamupala venyi klo 5.30–8.30 ja kertaantui muilla aterioilla. Tämän myötä kouluttajien työajat venyivät vastaavasti alusta tai lopusta. Koronan jälkeen unohdettiin palata aikaisempaan aikatauluun, joka mahdollistaisi paluun virka-aikatyypiseen työpäivään ja helpottaisi mm. kimppakyytiläisten aikatauluja.

Henkilöstöpäällikkö, majuri Matti Asplund muistuttaa, että organisaation muisti on lyhyt tehtäväkiertoon nähden.

- He, jotka olivat työpisteillä töissä ennen koronaa, eivät välttämättä ole enää, ja toisaalta on nuorempia, joiden työura on alkanut sen aikana tai jälkeen.

Avoimet ovet molempiin suuntiin – ratkaistaan ongelmat yhdessä

Porin prikaatin komentaja pitää OUKES-järjestelmää tärkeänä, koska siinä jokainen henkilö on pohdinnassa.

- Vaikka johonkin tehtävään valitaan vain yksi viidestä halukkaasta, muut neljä ovat kuitenkin tulleet yksilöinä huomioiduiksi valintaprosessissa. Toisaalta, jos joukko-osatotasolla joku on pitkäjänteisesti sitoutunut

ja tavoitteellisesti koulutautunut johonkin tehtävään, me mielellämme sitä hänelle tarjoamme. Paljon on myös sellaisia tehtäviä, joissa tietyntulokset valmiudet ovat enemmän kuin ihan spesiaali osaaminen.

Päällystämies Marko Jalkanen toi esiin, että ajoittain on törmätty siihen, että opistousepöytä edellytetään 100 prosentin osaamista jo valmiiksi tehtävään – eikö oleellisempaa ole tietynlainen kokemus ja valmiudet oppia?

- Aika harva perusyksikön päällikkö on perusyksikön päällikkö jo valmiiksi, Virta vastasi.

- Jotta OUKES olisi mielekäs ja nähtäisiin käyttökelpoiseksi, aika usein määritämme suoraan siitä, jos siellä on nimi valmiina. Jos tehtävä laitetaan silloin hakuun, OUKES tavallaan romuttuu. Haku ja tieto ylimmistä tehtävistä pitää olla helposti saatavilla kaikilla, jotta henkilö voi tuoda kehityskeskusteluissa ilmi oman halukkuutensa, henkilöstöpäällikkö kertoi prikaatin toimintatavasta.

Tapaamisen päätteeksi prikaatikenraali Jami Virta kertoi mielellään kuulevansa ja keskustelewansa, mikäli ongelmia ilmenee.

- Asiat voivat olla puolustusvoimallisia, ja vaikka ne eivät juuri tänne osuisikaan, haluaisimme kuulla niistä, jotta voimme keskustella ja varautua niihin. Mutta jos sitten meille tulee sellaisia asioita, joita voidaan tarkastella ja lähtökohtaisesti yleensä aina ratkaista, niin tehdään se yhdessä.

Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen kiitti mahdollisuudesta vieraila prikaatissa ja käydystä keskusteluista.

- Ovi toimii molempiin suuntiin, ja Päällystöliiton toimijoihin ja luottamusmiehiin voi olla yhteydessä matalalla kynnyksellä.

Liiton johto tutustui itärajan tilanteeseen

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Jyrki Lukkarisen kotialbumi

Nuijamaan rajantarkastusaseman päällikkö, kapteeni Antti Vahe (keskellä) perehdytti Päälystöliiton puheenjohtajan Jyrki Lukkarisen (vas.) ja liiton hallituksen varapuheenjohtajan (raja) Jyrki Juvosen itärajan tilanteeseen ja olosuhteisiin.

Varsinaisena kimmokkeena vierailulle olivat Rajan Päälystyhdistyksen 75-vuotisjuhlan yhteydessä käydyt keskustelut. Niiden pohjalta syntyi ajatus siitä, että Päälystöliiton johdon olisi hyvä saada selkeä ja omakohtainen näkemys maamme rajoilla tehtävistä suunnitelmista, varautumisesta ja rakentamisista rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi. Kapteeni **Antti Vahe** kutsui liiton johdon vierailulle Nuijamaalle, jossa hän toimii rajatarkastusaseman päällikkönä. Vierailuun osallistuivat puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen**, varapuheenjohtaja (raja) **Jyrki Juvonen** ja Rajan Päälystyhdistyksen puheenjohtaja **Janne Määttänen**.

Kaakon rajavartioasemat kasvattavat kokoaan

Vierailu alkoi tutustumalla Nuijamaan rajanylityspaikan rakennuksiin ja infraan.

- Kävimme rajalla katsomassa rajanylityspaikan varautumisjärjestelyjä ja seuraamassa itärajan esteaidan rakennustyömaata. Lopuksi teimme lyhyen rajapartion Nuijamaan neuvottelumajalle, jossa jatkoimme keskusteluja, Jyrki Juvonen kertoo.

Hänen mukaansa suurimmat haasteet tällä hetkellä ovat esteaidan rakennustyöt aivan rajan lähellä sekä rajanylityskulkukenteen loppumiseen liittyvät organisaatiomuutokset Kaakkois-Suomen ja Pohjois-Karjalan Rajavartiostoissa.

- Rajatarkastusasemat ja rajavartioasemat yhdistetään yhdeksi isoksi asemaksi, jolloin yhdistellään ja muutetaan paljon eri tehtäviä ja toimenkuvia. Kaakkois-Suomen rajavartioasemat paisuvat 150–200 henkilön asemiksi.

Organisaatiomuutokset koskevat suurimmilta osin rajavartijoiden tehtäviä, mutta valmistelu ja esimiestyö koskevat myös Päälystöliiton jäseniä. Muutosten valmistelussa ja seurannassa tulee olla tarkkana, sillä muutoksia tapahtuu paljon suhteellisen lyhyessä ajassa – valmista tulisi olla jo 1.6.2025.

Opistoupseerien työnkuva muutoksessa

Ulkopuolinen rakennuttaja pystyttää parhaillaan varsinaista itärajan esteaitaa. Tilapäistä esteaitaa on rakennettu RVL:n ja yhteistyökumppanien avulla ns. omin voimin, ja sitä on maastossa useita kilometrejä. Tilapäinen esteaita on kevyempirakenteinen, ja sitä on rakennettu täydentämään varsinaista esteaitaa.

Rajan opistoupseerien osalta työnkuva

on muuttunut siten, että moni yhdistetty rajavartioasema on opistoupseerin johtama, ja alaisten määrä on monella paikalla moninkertaistunut.

- Tehtävien sisältöjen muutokset ovat vielä valmistelussa. Erityisesti rajatarkastusasemien henkilöstö on joutunut uuden tilanteen eteen: rajanylityskulku on loppunut ja siihen liittyvä osaaminen ja ammattitaito pitää suunnata uudelle alalle eli rajavalvonnan suuntaan. Työn sisällöt ja siten myös palkkausperusteet muuttuvat oleellisesti. Lisäksi on otettava huomioon myös rajatarkastusten ammattitaidon säilyminen, sillä nykyinen tilanne voi myöhemmin muuttua uudelleen, Jyrki Juvonen pohtii.

Päälystöliiton toimijat vaikuttavat aktiivisesti muutostilanteessa

Jyrki Lukkarinen oli tyytyväinen vierailun antiin.

- Saamamme kattava rajatilanneinfo sekä tutustuminen paikan päällä esteaidan rakennustyömaahan ja rajavartiointiin

oli ajatuksia avartava kokemus. Itärajalta poikkeava tilanne on jatkunut jo yli vuoden ajan rajanylityspaikkojen sulkeuduttua välineellistetyin maahantulon estämiseksi. Laakereilla ei ole kuitenkaan levätty, vaan normaalin rajavalvonnan lisäksi aika on hyödynnetty henkilöstön kouluttamiseen. Rajavartiolaitoksen suunnitelmissa on tehdä erityisesti itärajan asemien osalta organisaatiomuutoksia, joilla tulee olemaan väistämättä vaikutuksia henkilöstöön. Päälystöliiton toimijat vaikuttavat aktiivisesti tässäkin asiassa henkilöstön aseman ja etuuksien turvaamiseen, Lukkarinen vaikuttaa.

Jyrki Juvosen mukaan rajalla tilanne on rauhallinen ja sellaisenaan sen arvioidaan jatkuvan. Kuitenkin varautumista on jatkettu ja jatketaan, sillä muutoksia voi tapahtua suuntaan jos toiseen ja varsin nopeastikin.

- Ennustettavuus on vaikeaa, joten varautuminen monenlaisiin toimiin on pidettävällä, ja se vie voimavaroja perustoinnoilta.

Työmatkapyöräilyä sateisen Belgian huonoilla teillä

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Markku Sundvallin kotialbumi

Kapteeni Markku Sundvall työskentelee ja asuu puolisonsa ja kolmen koiransa kanssa Belgiassa seuraavat kolme vuotta.

-Tämä ei missään nimessä ole verrattavissa kriisinhallintaoperaatioon. Täällä oikeasti asutaan, eikä saatavilla ole välttämättä kriha-operaation tarjoamaa tukea.

Nato-jäsenyyden myötä suomalaiset sotilaat ovat alkaneet siirtyä asemapaikoilleen uudessa organisaatiossa. Viiden kriisinhallintaoperaation veteraani, kapteeni **Markku Sundvall** palasi viimeiseltä reissultaan EUMAM Ukraine -operaatiosta (European Union Military Assistance Mission in support of Ukraine) lokakuussa 2023. Sotilaseläkeoikeus oli täyttymässä, mutta Markku ilmoitti esimiehilleen, että haluaisi palvella loppu palvelusajan kriisinhallintatehtävissä tai kansainvälisissä esikuntatehtävissä. Omaksi ja

vähän muidenkin yllätykseksi hänelle tarjottiin esikuntatehtäviä SHAPE:ssa Belgiassa. SHAPE (Supreme Headquarters Allied Powers Europe) sijaitsee Casteaun kylässä lähellä Monsin kaupunkia Belgian ranskan-kielisellä alueella.

- Tehtäväni on toimia suomalaisten kansallisen tukielementin (NSE, National Support Element) päällikkönä, ja lähtökohtaisesti pestini kestää kolme vuotta, joten tullen jäämään täältä eläkkeelle.

Tehtävän varmistuttua tammikuussa 2024 alkoivat valmistelut huhtikuun alussa tapahtuvaan lähtöön. Tätä edelsi tutustumismatka yhdessä vaimon kanssa, ja tällä matkalla he löysivät itselleen erittäin hyvän asunnon. Pariskunta ja heidän kolme koiransa muuttivat uuteen kotiin maaliskuun lopulla.

- Kotimme on noin 15 km:n päässä työpaikastani, sopiva matka työpaikkapyöräilyyn sateisessa Belgiassa, jossa on ollut sateisin vuosi 119 vuoteen. Kylässä on noin 1 000 asukasta, yksi ravintola, kirkko ja kahvila. Lähimmät kotieläimet laiduntavat 50 m:n päässä asunnostamme.

Kaikki meni isossa kuvassa suunnitellusti paitsi, että puolisolalle alun perin luvattu koko komennusaikainen etätyömahdollisuus ei ollutkaan mahdollista kuin aluksi kuudeksi kuukaudeksi.

NSE:n päällikkö on osa kansallisen sotilasedustajan toimistoa (NMR-office, National Military Representative), jonka tehtävänä on toimia linkkinä Suomen ja SHAPE:n välillä.

- Aloitin tehtävässä projektina, jonka tavoitteena on muodostaa NSE ensi vuoden alkuun mennessä. Suunniteltu kokoonpano tulee olemaan päällikkö (ou), esikuntamestari (au), taloussuunnittelija (siv, ESJA) sekä paikalta palkattu avustaja. Avustaja on jo löytynyt, taloussuunnittelijan tehtävänkuvauks on arviointikierroksella ja toivotavasti hän aloittaisi työnsä loppukeväästä 2025. Esikuntamestarin rekrytointi on myös suunniteltu ensi vuodelle. Työarkeeni on pääsääntöisesti toimistotyötä, josta noin 40 % on toimimista "ulkomaalaisten" kanssa. Esimerkiksi tilajärjestelyt ja tulevan NSE-rakennuksen suunnittelu tehdään yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa.

Muutamia poimintoja ulkomaille komennettujen palvelussuhteen ehtoista

”Täällä ulkomaille oikeasti asutaan”

NSE FIN tukee kaikkia Euroopassa Naton komentorakenteessa palvelevia suomalaisia, joita on arvioitu olevan noin 70 vuonna 2026. NSE hoitaa komennettujen maksuliikennettä, tekee ratkaisuoikeuksien mukaisia päätöksiä ja tarvittaessa esittelee ratkaisuoikeuksien ylittävät asiat eteenpäin Suomessa. Käytännön asia on SHAPE:ssa palvelevien ja heidän perheidensä tukeminen mm. Belgiaan asettumisessa ja asumisessa sekä aikanaan kotiinpaluussa.

- Tämä ei ole missään nimessä verrattavissa kriin hallintaoperaatioon, vaan täällä ulkomaille oikeasti asutaan eikä saatavilla ole välttämättä samanlaista tukea kuin operaatioissa. Byrokrazia on välillä varsin kinkkistä, Markku tietää.

NSE:n päällikön tehtävä SHAPE:ssa on kansallinen tehtävä ja palkkaus OTV-luokituksen mukainen. Palkan lisäksi maksetaan kohdemaan mukaista päivärahaa.

- Jos lähdän virkamatkalle esimerkiksi Rammsteiniin Saksaan, minulle maksetaan Saksan päivärahaa.

Puolustusvoimat maksaa muuttomatkan ja muuton sekä asumisen (vuokra, lämmitys, vesi, sähkö, internet jne.). Vuokratto määräytyy sen mukaan, montako henkilöä muuttaa.

- Belgiassa minimikorvaus on 1 750 €/kk, jolla saa ihan sopivan asunnon Monsin alueelta.

Markku pitää Belgian sijaintia loistavana: kotoa on tunnin matka Atlantin rannikolle, kolme tuntia Pariisiin ja junalla neljä tuntia Lontooseen. Pientä parannettavaakin löytyy.

- Tiet ovat huonommassa kunnossa kuin Suomessa, ja vettä voisi sataa hieman vähemmän.

Pohjoismaat tekevät yhteistyötä myös Nato-ympäristössä Belgiassa. Kuvassa vas. Ruotsin sotilasedustaja, prikaatikenraali Anders Svensson, yhdysvaltalainen eversti Andrew Croy, kapteeni Markku Sundvall ja Suomen sotilasedustaja, eversti Petteri Kajamaa. Kuva: Adina Petersen, Swe NMR-toimisto

Nykyiset ulkomaan työhön komennettujen palvelussuhteen ehdot koskevat Puolustusvoimien virkamiestä, joka on komennettuna pitkäaikaisesti virkatehtäviin ulkomaille muutoin kuin puolustusvoimista annetun lain 39 §:n (Kansainvälisissä tehtävissä toimivien korvaukset ja asema) perusteella lähetettynä tai virkamiesvaihtoon komennettuna.

Asiakirjassa määritetään mm. korvaukset valmistelumatkasta (enintään 7 vrk), muuttokustannuksista ja matkakustannuksista.

Mikäli virkamiehen perhe ei muuta mukana ulkomaankomennukselle, tuetaan erillään asumista korvaamalla tapaamismatkoja komennuspaikalta kotiin Suomessa ja takaisin komennuspaikalle. Virkamiehen matkoja Euroopan komennuspaikalta kotiin Suomessa (meno-paluu) korvataan enintään kaksikymmentä kertaa täyttä vuoden ajanjaksoa kohden toimikauden alkamisesta lukien. Tapaamismatkoja korvataan enintään kaksi kuukaudessa ja yhteensä enintään kymmenenä kuukaute-

na vuodessa. Korvattavien kustannusten enimmäismäärä voi olla enintään 12 000 € vuoden ajanjaksolla.

Yli vuoden kestäville komennuksilla koulutuskustannuksina virkamiehelle korvataan hänen mukanaan seuraavan lapsen esi-, perus-, lukio- ja ammatillisesta perusopetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset ensisijaisesti julkisissa oppilaitoksissa.

Virkamiehen perheen muuttaessa asemapaikalle, virkamiehelle maksettavaa päivärahaa korotetaan seuraavasti:

- puolison muuttaessa päiväraha maksetaan kertoimella 1,174 korotettuna
- puolison ja lasten muuttaessa päiväraha maksetaan kertoimella 1,25 korotettuna
- vain virkamiehen lasten muuttaessa päiväraha maksetaan kertoimella 1,076 korotettuna

Päivärahaa ei koroteta puolison muuttaessa siltä ajalta, jolta puolisollla on ulkomaankomennuksen aikana verotettavaa ansiotuloa.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäministeriö julkaisi Häiriö- ja kriisitilanteisiin varautuminen -oppaan

Sisäministeriö on toteuttanut Häiriö- ja kriisitilanteisiin varautuminen -oppaan Digi- ja väestötietoviraston sekä laajan yhteistyöverkoston kanssa. Opas kokoaa varautumisohjeet yhteen paikkaan, ja siinä käsitellään tilanteita, jotka vaikuttaisivat laajasti yhteiskuntaan ja yhteisöihin.

Opasta ei jaeta painettuna talouksiin, vaan se on luettavissa Suomi.fi-sivuston kautta osoitteessa

<https://www.suomi.fi/opaat/varautuminen/miten-varaudun-hairio-ja-kriisitilanteisiin>

Siirrytkö eläkkeelle vuodenvaihteessa?

Keva tarjoaa mobiiliin työeläkekortin, jolloin fyysistä korttia ei tarvitse kuljettaa mukana. Työeläkekortilla voit saada alennusta erilaisista palveluista ja tuotteista. Alennuksia myöntävät mm. VR ja Matkahuolto. Myös monista liikuntapalveluista tai kulttuurilaitoksista voi saada alennuksia.

Työeläkekortti-sovelluksen voit ladata

Android-puhelimeen Google Play -sovel-luskaupasta (play.google.com)

iPhone-puhelimeen menemällä puhelimen selaimella verkko-osoitteeseen <https://elakekortti.keva.fi>

Jos sinulla tai puolisolasi on alle 16-vuotias lapsi, joka asuu Suomessa samassa taloudessa kanssasi tai luonasi asuu yksityisesti sijoitettu alle 16-vuotias lapsi tai sinulla on muualla Suomessa asuva alle 16-vuotias lapsi, jonka toimeentulosta huolehdi, olet oikeutettu Kelan myöntämään lapsikorotukseen.

Lapsikorotuksen määrä lasta kohden on tällä hetkellä 25,92 euroa kuukaudessa. Ohjeet löydät Kelan sivulta

<https://www.kela.fi/lapsikorotus>.

Työskenteletkö eläkkeellä ollessasi?

Automatoisoi sen maksuun meno

Mikäli olet työskennellyt tai suunnitelmis-sasi on työskennellä eläkkeellä, ansaitset uutta eläkettä tältä ajalta 1,5 % vuosiansioista. Tämä uusi eläke tulee maksuun omassa ylimmässä vanhuuseläkeiässä omasta hakemuksesta. Tällä hetkellä ylin vanhuuseläkeikä on 70 vuotta vuonna 1962 ja sen jälkeen syntyneillä.

Kevan Omat eläketietosi -palvelun kautta voit antaa suostumuksen, jonka perusteella Keva voi myöntää sinulle vanhuuseläkkeesi aikana tekemästä työstäsi kertyneen eläkkeen automaattisesti. Tämän vuoksi sinun ei tarvitse hakea eläkkeen rinnalla tehdystä työstä erikseen eläkettä.

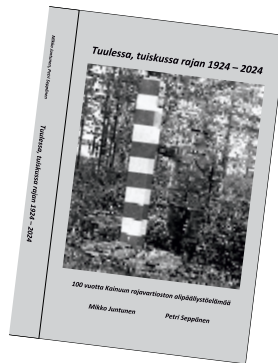
Kainuun rajapäällystö 100 vuotta

Kainuun rajapäällystö on yksi Suomen vanhimmista aliupseerien sotilasyhdistyksistä. Yhdistys juhli taivaltaan joulukuussa.

Juhlavuoteen liittyy myös yhdistyksen juhlateos **Tuulessa, tuiskussa rajan 1924–2024, 100 vuotta Kainuun Rajavartioston alipäällystöelämää**. Kirja jatkaa yhdistyksen aikaisempien historiikkien sarjaa vuosilta 1959, 1974 ja 2014.

Kirjaa on tarkoitus jakaa Kainuun Rajavartioston toiminta-alueen kirjastoihin, josta kaukolainalla kirjaa voi lainata myös muualle Suomeen.

Päällystölehti onnittelee juhliavaa yhdistystä.

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

ETK: Valtaosalla vanhuuseläkeläisistä toimeentulo helppoa

Eläketurvakeskuksen kyselytutkimuksen mukaan noin seitsemän kymmenestä tai tätä useampi vanhuuseläkeläinen oli eri kysymyksillä mitattuna ainakin jollain tavalla tyytyväinen toimeentuloonsa.

Valtaosa eläkeläisistä sai tavanomaiset menonsa katetuksi helposti ja pystyi maksamaan välttämättömyysmenoja turvautumatta säästöihin. Lisäksi rahaa jäi jäljelle välttämättömien menojen jälkeen. Suurin osa olisi myös suoriutunut suuremman, yllättävän maksun maksamisesta. Kyselyvuosittain vertailtuna arviot toimeentulosta eivät merkittävästi muuttuneet aikaisempiin kyselyihin verrattuna.

Reilu kymmenes kyselyyn vastanneista arvioi, ettei rahaa jäänyt välttämättömien menojen jälkeen yhtenäkin vuotena. Noin joka kymmenennellä oli vähintään pieniä vaikeuksia terveydenhoitomenojen ja lääkkeiden maksamisessa kaikkina vuosina.

Keskieläke on 1 845 euroa kuukaudessa. Yli 3 000 euron eläkettä sai noin 10 prosenttia eläkkeensaajista. Lähes 70 prosentilla suomalaisista kokonaiseläke on alle 2 000 euroa kuukaudessa.

Kaaderireservi on selkeä peruste sotilas-eläkejärjestelmälle

Puolustusvoimien komentaja, kenraali **Janne Jaakkola** otti Päällystölehdessä haastattelun yhteydessä kantaa kysymykseen sotilaseläkejärjestelmän tarpeesta ja tulevaisuudesta. Jaakkolalla on selkeä näkemys nykyisen järjestelmän puolesta.

- Meidän argumenttimme on hyvin selkeä. Se perustuu reserviin, erityisesti kaaderireservin tarpeeseen.

Aina on kehittämismahdollisuuksia, kunhan ne palvelevat tarkoituserää.

- Nythän järjestelmää on hyödynnetty niin sanotuissa LTA- ja ulkomaan tehtävissä. Sotilaseläkejärjestelmä on yksi erinomainen vastaus haasteeseen, joka liittyy henkilöstön riittävyteen.

Vielä viimeistä kertaa...

Päälystöliitto juhli 95-vuotista taivaltaan kuluvana vuotena, lämpimät onnittelut. Juhlavuosi on myös muusten vuosi. Pääkaupungin päälystö ry. esitti, että liiton urheilutoiminta ja urheilujohtajan tehtävä lakkautetaan tämän hallituskauden loppuun mennessä, säilyttäen kuitenkin kuntoliikunnan tukemisen.

Päälystöliiton hallitus esitti Edustajakokoukselle, että esitys voidaan hyväksyä. Hallitus esitti tarkennuksena, että urheilutoiminta, pois lukien kuntoliikunnan tukeminen, lakkautetaan jo 31.12.2024. Samalla esitettiin lakkautettavaksi urheilujohtajan tehtävä, ja samalla kuntoliikunnan tuen periaatteita muutetaan. Jatkossa Päälystöliitto tukee palveluksessa olevien jäsenten urheiluharrastusta tai kuntoliikuntaa seuraavalla tavalla: jäsenellä on mahdollisuus anoa tukea urheilutapahtuman tai harrastustoiminnan kustannuksista enintään 30 euroa/vuosi kuitilla ja riittäväällä selvityksellä todennettavista kustannuksista. Vastaavasti tuki voidaan maksaa paikallisyhdistykselle, joka järjestää kuntoliikuntatapahtuman. Tällöin tuki maksetaan toteutuneen osallistujamäärän mukaisesti. Jäsen voi saada tuen vain kerran vuodessa. Anominen tehdään paikallisyhdistykselle, joka kokoaa oikeaksi todennetut tukiesitykset ja toimittaa ne Päälystöliiton toimistolle marraskuun loppuun mennessä. Päälystöliiton toimisto maksaa tuet yhdistyksien tilille. Tämä on siis Edustajakokouksessa hyväksytty.

Aikani Päälystöliiton urheilujohtajana on ollut tapahtumarikas, varsinkin muutosten osalta. Valmennuspatruunoiden jako lopetettiin jo aikaisemmin, ja nyt liiton urheilutoiminta loppuu tähän vuoteen Edustajakokouksen päätöksellä. Se tarkoittaa, että myös aikani urheilujohtajana tulee päätöksensä tämän vuoden lopussa. Kirjoitankin teille nyt viimeistä kertaa, ainakin urheilujohtajana. Tämä oli odotettavissa, varsinkin, kun peilaa asiaa liiton mestaruuskilpailujen osallistujamääriin. Ne laskivat vuosi vuodelta, eikä tämä vuosi ollut poikkeus. En ole kuitenkaan katkera, koska osasin odottaa tämän tapahtuvan lähivuosina ja se hetki on nyt käsillä. Kaikki loppuu aikaan.

Historian viimeiset Mestaruuskilpailut vuonna 2024

Päälystöliiton historian viimeiset mestaruuskilpailut käytiin tänä vuonna. Tuttuun tapaan kilpailtiin kolmessa lajissa: hiihdossa, ammunnessa ja suunnistuksessa. Kaikki tulokset löytyvät liiton nettisivuilta lajeittain. Yleismestaruudesta kilvoitteli tänä vuonna yhteensä 11 yhdistystä. Ei liene kenellekään yllätys, että historian viimeinen yleismestaruus matkasi Wanajan Päälystöyhdistykselle. Hiihdossa paras oli Rovaniemen Päälystö, ammunnessa Huovinrinteen Päälystö ja suunnistuksessa Wanajan Päälystöyhdistys. Haluan onnitella menestyneitä yhdistyksiä sekä tietysti myös henkilökohtaisissa kilpailuissa menestyneitä. Kilpailusuurituksia nähtiin yhteensä 24 kaikki lajit huomioiden. Eri lajeihin otti osaa yhteensä 16 kisailijaa. Kehotan liiton jäseniä jatkamaan kilpailamista ja ottamaan edelleen osaa sotilas-SM-kilpailuihin tulevana vuosina.

Pari sanaa menneestä ajasta

Olen erittäin kiitollinen lehden toimitukselle ja myös koko Päälystöliiton väelle saamastani tuesta ja tunnustuksesta. Erityisen kiitollinen olen teille lehden lukijoille. Ja tietenkin kaikille muille tahoille,

Kuva: Sofi Rinta

joiden kanssa olen yhteistyötä toimiaikanani tehnyt. Toivonkin, että kirjoituksistani on ollut teille hyötyä ja olette saaneet niistä jotain irti positiivisessa mielessä. Toivon myös, että se on innostanut teitä pitämään huolta itsestänne ja olemaan elämässä aktiivisia. Olen pyrkinyt kirjoituksiini löytämään näkökulman matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksiin. Lisäksi olen kirjoittanut terveydestä, aktiivisesta elämäntavasta, ruuasta, alkoholista, uusia ja oudompia lajeja unohtamatta ja milloin mistäkin. Jatkakaa liikunnallista elämäntapaa ja innostakaa toinen toisianne. Muistakaa, että pienikin liike on hyväksi. Sydämeni pohjasta haluan toivottaa teille onnellisuutta, menestystä ja terveyttä tulevaisuudessa. Talviurheiluvälineet kannattaakin nyt kaivaa esille ja laittaa kuntoon. Kiitos ja kumarrus.

Mukavaa ja liikunnallista talven odotusta. "Reippaus ei maksa vielääkään mitään!"

Toni Rinta
Urheilujohtaja
Päälystöliitto ry
toni.rinta@paallystoliitto.fi
0299456126

Tervetuloa viettämään Talvipäiviä Tampereelle 13. - 15.3.

Tekstit: Markku Virtanen

Tällä kertaa vietämme Talvipäiviä hieman erilaisella aikataululla. Me nimittäin aloitamme päivien viettämisen jo perjantaina 14.3 kello 11.30, jolloin kokoontumme Pirkkalaan Satakunnan lennoston portille. Ilmoittautumisen jälkeen menemme lounaalle lennoston ruokalaan, josta jatkamme tutustumaan Satakunnan lennoston toimintaan ja kalustoon. Kello 15:n aikoihin nautimme iltapäiväkahvit Sotilaskodissa.

Kahvien jälkeen siirtyminen Scandic Koskipuistoon ja majoittuminen. Perjantai-ilta päättyy veljesillalliseen hotellin ravintolassa kello 19. Veljesillallisella pukukoodina on smart casual.

Lauantaina ohjelmassa on vuosikokous, joka aloitetaan kello 10. Kokouksen jälkeen kukin suuntaa matkansa kotiin.

Hinnat:

to-la220 €/2hh ja 310 €/1hh
pe-la.....160 €/2hh ja 200 €/1hh
koko päivä pe100 €
vain veljesillallinen.....80 €

Hintoihin ei sisälly oman auton paikoitusmaksu. Hotellin paikoitusmaksut ovat 24 €/vrk sisällä ja 12 €/vrk ulkona.

Ilmoittautuminen sähköpostitse osoitteeseen evp.tapahtumat@elisanet.fi tai puhelimella 046 6100 669 22.2.2025 mennessä ja maksu PL Evp-yhdistyksen tilille FI90 4456 0010 2343 19. Ilmoittautumisessa tarvitsemme jokaiselta osallistujalta nimen, syntymäajan ja mahdollisen ajoneuvon rekisteritunnuksen. Tarvitsemme myös tiedot mahdollisista ruoka-aineallergioista. Maksassanne laittakaa viestikenttään oma/osallistujan nimi, jotta maksu kohdentuu oikealle henkilölle. Viitenumeroa ei saa käyttää.

Järjestämme yhteiskuljetuksen Hotelli Scandic Koskipuiston (Koskikatu 5, 33100 Tampere) edestä Pirkkalaan ja takaisin niille henkilöille, jotka eivät liiku omalla autolla. Liikkeellelähtö hotellilta on 14.3. kello 11, paikalla on hallinnon edustaja.

Tervetuloa vuosikokoukseen 15.3.2025 Tampereelle Hotelli Scandic Koskipuistoon

Päälystöliiton Evp-yhdistyksen vuosikokous pidetään Tampereella Hotelli Scandic Koskipuistossa (Koskikatu 5, 33100 Tampere) 15.3.2025 kello 10 alkaen. Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 9§:n mukaiset asiat, mm. hallituksen jäsenten valinta erovuoroisten tilalle, valitaan toiminnantarkastaja ja hänelle varamies sekä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille. Käsitellään myös sääntömuutosasia, joka aloitettiin vuosittain. Kokouksessa käsitellään myös laki/takkimerkin hankintaa. Jäsenen, joka haluaa asian ottamista käsiteltäväksi yhdistyksen kokouksessa, on tehtävä siitä perusteltu esitys kirjallisena yhdistyksen hallitukselle joulukuun loppuun mennessä, kuitenkin huomioiden yhdistyslain 24 §:n määräykset.

Kokouksessa on kahvitarjoilu. Jotta saamme tilattua oikean määrän tarjoiluja, pyydän osallistujia ilmoittautumaan Ari Palmille, evp.tapahtumat@elisanet.fi tai puhelimella 046 6100 669. Myös Talvipäiville osallistujia pyydetään ilmoittautumisen yhteydessä kertomaan erikseen osallistumisestaan vuosikokoukseen.

Tervemenoa ja -tuloa eläkkeelle

Jäädessäsi eläkkeelle sinulla on mahdollisuus liittyä Päälystöliiton Evp-yhdistykseen. Asia hoituu parhaiten ja helpoiten laittamalla rasti Päälystöliiton eroilmoituksen kohtaan "haluan liittyä Evp-yhdistykseen". Säilytä talöin jäsenkorttisi, koska jäsennumerosi säilyy muuttumattomana. Kyseinen eroilmoitus on sinun joka tapauksessa toimitettava liittoon, koska jäsenyytesi päättyy erotessasi Puolustusvoimista tai Rajavartiolaiksesta. Muista ilmoittaa asiasta myös omaan palveluksen aikaiseen yhdistykseesi. Kyseisellä lomakkeella erotaan samalla myös työttömyyskassasta. Lomakkeen saat yhdistykseesi jäsenihteeriltä tai liiton toimistolta.

Miksi sinun kannattaa liittyä Evp-yhdistykseen? Tärkeimpänä asiana itse pidän kuulumista porukkaan ja mahdollisuutta tavata edelleen palvelus- ja kurssikavereita. Toki kuulumalla Päälystöliiton Evp-yhdistykseen saat myös lähes samat edut kuin palveluksessa ollessasi eli voit käyttää liiton kaikkia lomakohteita. Ainoastaan vakuutusturva poistuu. Liiton lomakohteiden käyttö on edelleen edullista, jollei jopa halpaa. Varaaminen tapahtuu sähköisellä järjestelmällä, joka on juuri otettu käyttöön. Kohteita ovat

Markovilla, Koli, Vierumäki ja Helsingin kaksi asuntoa. Lisäksi voit edelleen seurata palveluksessa olevien asioiden kehittymistä Päälystölehden välityksellä ja saat kalenterin niin halutessasi. Käytössäsi ovat edelleen Akavan tarjoamat jäsenedut. Näihin kannattaa tutustua osoitteissa

www.jasenedut.fi
www.memberplus.fi

Evp-yhdistys toimii Päälystöliiton suurimpina jäsenyhdistyksenä: meitä on noin 1 800 henkilöä. On huomattava, että paikalliset evp-yhdistykset/osastot eivät ole Päälystöliiton jäseniä, vaan jäsenyys Päälystöliittoon saavutetaan ainoastaan liittymällä Päälystöliiton Evp-yhdistykseen. Toki kuuluminen paikallisiin toimijoihin on aivan yhtä tärkeää yhteenkuuluvuuden vuoksi ja rikastuttaa omaa sosiaalista elämää.

Me järjestämme joka vuosi Talvi- ja Kesäpäivät. Talvipäivien yhteydessä järjestetään vuosikokous. Tapahtumien pitopaikat vaihtuvat vuosittain. Ensi vuonna Talvipäivät järjestetään Tampereella ja Kesäpäivät Raamalla. Kumpaankin tapahtumaan yritetään järjestää yhteistä ohjelmaa kuten vierailuja

tai esitelmiä. Kannattaa seurata ilmoittelua lehdestä ja nettisivuilta. Yhdistyksemme tukee kumpaakin tapahtumaa, jotta kulut eivät kasvaisi kohtuuttomiksi. Lisäksi pyrimme järjestämään 1–2 tapahtumaa keväällä ja syksyllä. Yleensä ne ovat risteilyjä tai retkiä. Kesäpäivät on tarkoitettu avec-tapahtumiksi samoin kuin risteilyt ja retket, mutta Talvipäivät vain jäsenille. Kesäpäivien yhteydessä on mahdollista järjestää kurssitapaamisia. Olen kuulunut Evp-yhdistykseen vuodesta 2012, ja suurin pelkoni oli, että olen taas porukan nuorin ja kohtelu olisi samanlaista kuin kessulla aikoinaan. Mutta tällaista toimintaa en ole tavannut kertaakaan tapahtumissa. Olen edelleenkin yksi nuorimmista osallistujista jostain ihmeellisestä syystä. Käsitteäkseni vuoden 2012 jälkeen on jäsenistöä eläköitynyt, mutta vaikka jäsenmäärässä näkyy liittyminen, niin osallistumisessa se ei näy. Kaikki entiset ali-, toimi- ja opistouseerit ovat meille yhtä tärkeitä. Vaikka loisitkin uuden työuran siviilissä, olet kaikkiin järjestettyihin tilaisuuksiimme tervetullut ukkokerholainen. Nyt kannattaa aktiivisuutta ja osallistua tapahtumiin.

PÄÄPÄÄ tarjoaa jäsenilleen kursseja - kelpaa malliksi muillekin

Teksti: Juha Susi Kuva: Antti Nummela

Pääkaupungin päällystön jäsenilleen tarjoamat kurssit erottuvat monen muun yhdistyksen jäsenistölleen tarjoamista toiminnoista. Monelle ovat tuttuja yhdistysten järjestämät illanvietot, retket tai urheilutapahtumat. Näiden lisäksi pääkaupunkiseudulla on haluttu tarjota myös koulutusta. Mistään uudesta ideasta ei ole kuitenkaan kyse.

- Kursseja on järjestetty ainakin parikymmentä vuotta. Kurssipaikat ja aiheet ovat vuosien varrella vaihdelleet, mutta viimeiset reilut kymmenen vuotta kurssipaikaksi on vakiintunut laivaristeily Tukholmaan, yhdistyksen sihteeri **Antti Nummela** muistelee koulutustilaisuuksien historiaa.

Aikoinaan idea on lähtenyt tarpeesta ja kysynnästä.

- Yhdistyksemme on halunnut tarjota koulutusmahdollisuuksia ja yhdessäoloa myös niille jäsenille, jotka eivät niitä muuten samalla tavoin saa kuten esimerkiksi luottamusmiehen tai yhteistoimintaedustajan tehtävissä toimivat.

Kursseja on järjestetty lähes joka vuosi, tosin korona-aikana rytmistä jouduttiin poikkeamaan.

- Nyt olemme päätyneet harventamaan tahtia, osin jäsenmäärän pienentymisenkin takia. Olemme todenneet hyväksi rytmiksi järjestää kurssin keskimäärin joka toinen vuosi. Osallistujia kursseilla on ollut vaihtelevasti 10–20.

Sisältö vaihtelee vuosittain

Kurssien ohjelma räätälöidään jokaiseen tapahtumaan erilaiseksi. Aiheet valikoituvat kulloinkin ajankohtaisista aiheista sekä kurssilaisten ennakkoon esittämistä toiveista.

- Kursseille on pyritty saamaan aina liiton edustaja, joko puheenjohtaja tai pääluottamusmies, kertomaan ajankohtaiset asiat liittorintamalta. Tänä vuonna kurssilla vieraili puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen**.

Nummela listaa vuosien varrella olleita kurssiaiheita.

-Meillä on ollut ohjelmassa tehtävänkuvauksen laadintaa, opistoupseerien tehtävä- ja seuraajasuunnittelujärjestelmän pe-

Sosiaalikuraattori Jarmo Österlund luennoi Pääkaupungin päällystön kurssilla ajankohtaisesta aiheesta eli työkyvystä ja työssäjaksamisesta.

rusteita, takuupalkka-asiaa, eläkeasioita ja yhteistoiminta-asiaa. Joskus meillä on käynyt luennoimassa myös työnantajan edustaja, lähinnä henkilöstöasioissa.

Tämänvuotisella kurssilla paneuduttiin hyvinkin ajankohtaiseen aiheeseen: työkykyyn ja työssäjaksamiseen.

- Näistä meille luennoi jäsenemme **Jarmo Österlund**. Hän toimii Kaartin sosiaalikirurgina, joten asiantuntijuutta löytyy myös yhdistyksen omasta joukosta.

Yhdistys on nimennyt **Thomas Salme-laisen** koulutusvastaavakseen. Hän toimii myös liiton hallituksen jäsenenä.

- Hän on vastannut käytännön järjestelyistä. Itse olen tiedottanut jäseniämme kurssista, kun ajankohta on päätetty sekä kerännyt ilmoittautumiset yhdistyksen nettisivujen kautta, Nummela avaa järjestelyvastuita.

Sopiva sekoitus asiaa ja yhdessäoloa

Yhdistys on järjestänyt kurssit viikonloppujen yhteyteen. Varsinainen koulutuspäivä on perjantai, lauantain tarjotessa yhdessäoloa.

- Perjantain koulutuspäivä on aiheuttanut sen, että osallistujien on tullut itse sopia se vapaapäiväksi. Koska kyseessä ei ole

työnantajan tukema koulutuspäivä kuten henkilöedustajilla, olemme päätyneet tähän ratkaisuun.

Laivaristeily ruokailuineen muodostaa ison kuluerän. Jäsenistön kukkarolle ei kuitenkaan mennä, mikä madaltaa kynnystä hakeutua kurssille.

- Kurssi on rahoitettu pääosin yhdistyksen saamalla jäsenmaksupalautteilla. Yhdistys kerryttää varallisuutta myös saunatoiminnasta.

Kurssilaisilta saatu palaute on osoittanut tilaisuuksien tarpeellisuuden.

- Jäsenet, jotka ovat kurseilla käyneet, ovat olleet tyytyväisiä annettuun koulutukseen, infoon sekä järjestelyihin ylipäätään.

Nummela mukaan samat naamat eivät osallistu vuosittain vaan väki vaihtuu.

- Osallistujissa on jonkin verran vaihtuvuutta. Kaikki tosin eivät ole kiinnostuneita näihin kursseihin osallistumaan, mikä pienentää osallistujapohjaa.

Nummela toivoo yhdistyksensä tarjoaman koulutuskurssin toimivan mallilekin yhdistyksille. Jokainen yhdistys voi tietysti soveltaa sisältöä omien puitteidensa mukaisiksi.

- Kurssi toimii hyvänä jäsenpalveluna ja infokanavana osallistujille. Lisäksi se mahdollistaa yhdessäoloa ja ajatusten vaihtoa myös työpaikan ulkopuolella.

Hyvää joulua ja
onnellista uutta vuotta
2025!

Varaa, virkisty ja nauti!

Haku lomakaudelle 1.5.–31.8.
alkaa 2.1. ja päättyy 28.2. 2025.